

Megmarad a „postás nagycsalád”?

Beszélgetés Lázár András megbízott elnökkel

Vélhetően sokakat meglepetésszerűen ért Lázár András szövetségi elnökké való megválasztása Gricserné Heszky Enikő lemondása után, annak ellenére, hogy nem az ismeretlenség homályából lépett elő, s korábbi tevékenysége szorosan kapcsolódik szakszervezetünkhöz.

— Valójában ki tehát ön, Lázár András?
— Mindenféleképpen elkötelezett ember, s nagyon szeretném, ha ezt senki sem venné szerénytelenségnek. Az én sorsom alakulásában nagyon sok olyan történet játszott — és játszik — szerepet, mely csak úgy jöhetett létre, hogy úgyszólván minden megváltozott az utóbbi két évben.

— Van, ami előnyére, sokak szerint hátrányára. Ami biztos, a szakszervezetek egyre inkább kilábalni látszanak a tévováságból, tiszta és nyitott vonalat igyekeznek képviselni.

— Igen. Az igazságkeresésnek ezernyiféle módozata van, s ami most történik, az ennek a színes palettájának egyre markánsabb megtalálása. Teljesen nyilvánvaló, hogy egységesnek kell lennünk, rendezni kell pénzügyeinket, s egy nagyon rugalmasan gondolkozó gárdát kell kialakítani.

— Ami tőlünk nyugatabbra már évtizedek óta folyik...

— És nagyon jól folyik. Gondoljunk csak arra például, hogy egymástól teljesen eltérő szakmák érdekképviselői szervei fognak össze, tömörülnek különféle szövetségekbe dolgozók érdekében.

— Eljutottunk a szövetség fogalmához. Ön most egy szövetség megbízott elnöke, egy olyan szövetség, melynek léte, milyensége elég sok vita tárgyát képezi. Mit gondol, miért van ez?

— Én úgy gondolom, egy múltbéli reflex miatt. Mindenkinek eleve van az egy kézbe való, ellentmondást nem tűrő irányításból. Ha ezen túltesszük magunkat, s felre tesszük a múltat — de abból feltétlenül tanulva —, s a már előbb említett összefogásra koncentrálnunk, nem bűnháttunk meg. A demokrácia kialakított egy hármas egységet. Kormány, parlament, s az érdekképviselők. Ebben az első kettő kiépítette a maga hierarchiáját s annak végrehajtó szerveit. Ezután nyilván szükséges, hogy az érdekképviselőknek is meg kell találniuk azokat a pontokat, ahol kellő súllyal léphetnek fel. Erre kell egy összefogott, tárgyalóképes, felkészült csapat, mondjuk úgy, hogy szövetség.

— Nyilvánvalóan olyan, amely túl tud lépni egy — lehet, hogy kitűnő — vállalati vagy üzemi érdekképviselői szerv saját gondjain, összege, esetenként szelektál, de nagyobb távlatokban gondolkodik?

— Nagyon összetett dolgok ezek. Óriási toleranciára van szükség. 1990. április 4-én lettem a COMEX Munkástanácsának elnöke. Korábbi esetleges ösztönösségem átváltozott egy vala-

miféle tudatosságba, melyhez legnagyobb indítékot a munkástanács szervezetsége, egysége szolgáltatja, s ezért hiszek a szövetségben, melynek alapításában én is részt vettem. Ettől fogva tudtam — korábbi tanulmányaimat is felhasználva — tudatos szakszervezeti politizálásba fogni.

— Szakszervezet, politizálás?
— Naivitás lenne azt mondani, hogy a kettő teljesen független. A fontos csak az, minden a cél érdekében történjen.

— Még akkor is, ha kompromisszumok árán?
— A célratorésben hiszek. S nagyon lényeges számomra az a munka, amit most végzek. Izgalmat és örömet jelent, s érzem a felelősséget is. Ezt a munkát szeretném megosztani másokkal is. Szeretnék olyan állandó emberi kapcsolatokat teremteni, melyek oda-vissza alapon működnek. Alkotóközösségeket létrehozni, nagyon sok emberrel beszélgetni. Gyorsan hozzátesszem, véletlenül sem csak alkalmasszerűen.

— Azt hiszem, erre valóban nagy szükség van. Erdemi munkát végezni enélkül csak üres szócséplés. Arról nem is beszélve, hogy a személyes tapasztalatok mindennél többet érnek, s az ön által már említett összefogáshoz ez is szükséges.

— Feltétlenül. S még valami. Egy olyan szövetség, mely elismeri a szakmai rétegződést, még véletlenül sem téveszt össze a speciális szakmai munkavállalói érdekeket az egységes szakszervezeti érdekekkel. Nagyon örülnék, ha a két távközlési szakszervezet egyesülne, de gondolom, az eddig elmondottakból ezen senki sem csodálkozna. S akkor...

— Megmarad a postás nagycsalád...
— Hogy találta ki?
— Úgy, hogy amikor elkezdtünk beszélgetni, pár perc után ez a cím jutott eszembe. Gondolom, nem véletlenül...

Veégh Ádám

A rómaiak dicsérete...

Történt, hogy az Érdekegyeztető Tanácsban a hét szakszervezeti konföderáció — hosszú idő után — egyetértésre jutott abban, hogy az 1992. évre szóló minimálbértárgyalások során — a munkaadói, valamint a kormányzati oldallal szemben — az induló mértékben 8500 forint összeg alatt megállapodás nem köttetik.

Az MSZOSZ tárgyaló delegációja ennek megfelelően sem a december 13-ai, sem az azt követő 20-ai ÉT-ülésen nem tudta a kormányzati és a munkaadói oldal ajánlatát elfogadni. Így a minimálbér mértékében sem 13-án, sem 20-án nem született megállapodás. Illetve ez így nem pontos, hogy december 20-án nem született megállapodás, mert megállapodás született, igaz, az Érdekegyeztető Tanács elfogadott szabályozásával eltelésén.

5 érdekvédelmi konföderáció (a 7-ből) a 8500 forintos egyezsége felrúgva az alábbi megállapodást kötötte. Szó szerinti idézet a megállapodásból:

„Az ÉT kormányzati, munkaadói oldalai, valamint a munkavállalói oldal 5 szervezete — Autonóm Szakszervezetek Országos Koordinációja, Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, LIGA Szakszervezete, Munkástanácsok Országos Szövetsége, Szakszervezetek Együttműködési Fóruma — megállapodott abban, hogy a munkabérek legkisebb összege 1992. január 1-jétől 1992. június 30-ig a teljes munkaidőben foglalkoztatottaknál 8000 Ft, a munkaügyi miniszter rendeletében részletezettek szerint.

A fenti megállapodás akkor lép érvénybe, ha a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége és a Szolidaritás Szakszervezeti Munkásszövetsége 1991. december 23-án reggel 9 óráig csatlakozik hozzá, vagy kinyilvánítja, hogy nem akadályozza a megállapodás életbelépését...

Alulírott szakszervezetek felkérjük a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségét, valamint a Szolidaritás Szakszervezeti Munkásszövetségét — annak érdekében, hogy 1992. január 1-jétől a munkabérek legkisebb összege 8000 forint legyen — vizsgálják felül az Érdekegyeztető Tanács december 20-

án kifejtett álláspontjukat, és csatlakozzanak a megállapodáshoz, vagy nyilvánítsák ki a tartózkodásukat.

A december 21-ei, szombat délelőtti Szakmaközi Sztrájkbizottság ülésén több szakszervezet képviselője szöszegésnek, árulásnak és politikai zsarolásnak minősítette a megállapodást. A tényeket megismerve e sorok írója sem tudott a tanácskozáson az előbbiektől eltérő álláspontra helyezkedni.

Több mint egymillió munkavállalót érintett volna, ha 1992. január 1-jétől 8500 forint lehetett volna a minimálbér.

Persze erre az a viszontválasz, hogy a 8000 Ft több mint 7000. Ez így önmagában kétségtelen. A dolog ott sántít egy kicsit, hogy az öt konföderáció, illetve vezetőik, akik most olyan harcosan küzdöttek, majd megállapodtak — minden előzetes egyezséget, amelyben az érdekvédelmi szervezetek egyetértettek, semmibe véve —, ebben a kérdésben, legalábbis négyük nem érdekelt, ugyanis a saját munkavállalói területükön a minimálbér lényegesen magasabb, mint 8000 forint. Persze belátható — bár soha el nem fogadható —, hogy kedvezőbb jövedelempozícióban 500 Ft ide vagy oda, nem olyan nagy kérdés, „csak a szomszéd háza ég”.

Az a feletti keserűségünket — hogy a magyar szakszervezeti mozgalom egyes vezetőinek „felelősségteljes magatartása” következtében erkölcsi mélypontra jutott, és az érintett egymillió munkavállaló joggal érezheti, hogy kivettek a zsebéből pont annyit, hogy egy hónapban egyszer a család vasárnapi asztalán levehessék is gőzölögghessen — az nem nagyon csökkenti, hogy az MSZOSZ szakértőjének még ezek után is volt lelkiereje, hogy azt nyilatkozza: a minimálbér kérdéséről leszámítva, úgy egyébként a hét konföderáció az ÉT-ben jól együtt tudott működni.

Sajnos, egyre kevesebb azoknak a száma, akik ebben a helyzetben — talán létükben szorongatva is — ilyen toleranciával bírjanak. Inkább jut eszükbe a régi rómaiak sokszor bevált bölcsessége: *oszd meg ellenfeledet, és uralkodj rajtuk!*

— Márk —

A vak újságíró szigora

Az elmúlt egy-másfél esztendő különböző érdekvédelmi rendezvényein fel-felűnik egy, a legutolsó dívat szerint öltözött szolid, csendes fiatalember, diszkrét jegyzetkönyvvel a kezében, általában a gyűlés színhelyeül szolgáló terem hátsó traktusában. A beavatottak, s a rendezők ilyenkor egy kicsit mindig „összevonnak”, itt van Ottó, a szigorú ítéző, ma vajon mit vagy kit fog tollhegyére tűzni?

Nem volt ez másképp a postások november 30-ai, rendkívüli kongresszusán sem. Mint utóbb kiderült, hálás téma voltunk az igazság bajnokának, (aki mellel felőrs késéssel érkezett, s délből távozott; ő tudja hova). Mindezt a Magyar Posta Vállalat tájékoztatói osztálya által összeállított „Szemle a napi sajtóból — Nap-tükör” című összeállítás (1992. január 8-a) anyagából tudtuk meg, mely a Posta Magazin 1991/12. számára hivatkozik. Azt, hogy Zimmermann úr utálja a szakszervezeteket, már többször bizonyította — mellel szíve joga —, de valótlanosságokat állítani, s ezt az elfogultság ilyen szintjén tenni, több mint izléstelenség.

„Felkészült aktivista” c. dolgozatában — mely a Nap-tükör szerint a Posta Magazin 12. számában jelent meg, a hozzánk érkezett példányban azonban a sztrájkalap képzésének konk-

ret nagyságáról és annak induló időpontjáról, valamint olyan horderejű kérdésben, mint a végkielégítés, s hogy ebben miként lehet a vállalat vezetőségével egyezsége jutni.

Végezetül, ha Zimmermann úr „elvárásainak” nem is tudunk megfelelni, az írott sajtó, valamint a rádió és a televízió érdeklődése és tudósításai talán jelezték — a küldöttek meggyőződésén túl —, hogy talán mégis történt valami november 30-án.

Egy előítéletektől mentes és a lényegre felkészült újságíró talán ezeket is láthatta volna, s ha parányi emlékezőtehetsége van, tudnia kell: manapság már nem szokás nevet és címet gyűjteni azok ellen akik nem tapsolnak felállva, amikor a posta vezérigazgatója beszél. Aki mellel nem munkaadója egyetlen függetlenített szakszervezeti tisztségviselőnek sem.

Szeretnénk végezetül hangsúlyozni: tőlünk igen távol áll mindenféle személyeskedés, próbálunk valami újat felépíteni, s úgy érezzük, az alapok már megvannak. Ez, már elnézést a hasonlatért, kőművesmunka. A továbbiakhoz, a tetőfedéshez szükség van „ácsra” (németül Zimmermannra) is. De ahhoz, engedjessék meg, hogy mi táblánk megfelelő, hozzáértő szakembert.

Együttműködés új formában

A kongresszust követően december 6-án a Magyar Posta Vállalat és a Postai Dolgozók Szakszervezete megtartotta első egyeztető tárgyalását, melyen a PDSZ programjában megfogalmazott célok, követelmények megvalósításához szükséges együttműködés rendszerének kialakításáról és a konkrét feladatok ütemezéséről cseréltek ki véleményüket, elképzeléseiket a szemben álló felek.

A szakma képviselői fontosnak tartják, hogy a vállalat és a szakszervezet kapcsolatrendszerét formálisan is rögzítsék, mert a kialakult gyakorlat szerinti munkakapcsolat és a nehézkes testületi rendszer a gyors reagálásokat nem teszi lehetővé. Ez pedig az 1992-es esztendőben tragikus lehet.

Mindkét fél fontosnak tartja, hogy a munkavállalói érdekképviselők és a munkaadó egyeztetési eljárása egyidejű és teljes legyen, működése pedig közelítse az Mt. 66/A. paragrafusában meghatározott szerepkört. Megállapodás született arról, hogy

a vállalat:

● tervezetet készít december 20-ig a bértarifarendszer kialakításának munkaprogramjára,

● a kollektív szerződés használatátlan módosítására javaslatot tesz január 31-ig,

● az 1992. évi bérfejlesztés elveire és operatív megvalósítására a nemzetgazdasági szabályozás ismeretében, de legkésőbb március 31-ig javaslatot tesz;

a szakszervezet:

● vállalati munkaerő-politikai javaslatait január 15-éig átadja a szakszervezetnek,

● az együttműködésre tett szakmai javaslattal kap-

csolatos álláspontját kialakítja, és lehetőség szerint biztosítja, hogy az új struktúra már az I. negyedévtől működhesen.

* * *

Programunk megvalósítása végett fontosnak tartom, hogy szakszervezetünk rövid időn belül hozza létre azokat az ütüképes bizottságokat, melyek méltó tárgyalópartnerei lehetnek a vállalat vezetőinek.

Ezek a bizottságok rendelkezzenek megfelelő felhatalmazással, meghatározott témákban döntési jogkörrel is. Emellett szükségesnek látom alapszabályunk mielőbbi módosítását, a szervezeti és működési szabályzat létrehozását, melyek garantálják, illetve elősegítik a korszerű szakszervezeti struktúrát és működést.

— konrát —

Az egységes távközlési szakszervezet programjavaslata

A (az egységes szakszervezet neve) a távközlési, illetve az ahhoz kapcsolódó tevékenységet végző munkavállalók önkéntes, demokratikus társulása.

A önálló, nyitott, országos szakmai szakszervezet.

Alapelv: A tagság érdekében az eddig elért szakszervezeti jogok megőrzése, új érdekvédelmi, érdeképviseleti jogok meghatározása, megszerzése és érvényesítése. A munkavállalók érdekeinek hatékonyabb egyéni és kollektív védelme és képviselete, érdekeinek minden szinten történő következetes érvényesítése.

Célja: a szakszervezeti munka során

- az események, döntések bekövetkezését megelőző érdekeftartó tevékenység,

- az érdekfeltárásban, érdekelismerésben a tagság és a testületek közötti szoros együttműködés megvalósítása,

- a tagsági véleményen alapuló testületi munka és érdekvérvényesítés.

Ezen célok elérése érdekében **szükségesnek tartja:**

- az aktív, kezdeményező, önálló koncepciókkal bíró szakszervezeti magatartást, jogosítványai gyakorlásának valamennyi szintjén (kormányzati, tárca-ágazati, vállalati, igazgatósági, üzemi, munkahelyi szinten egyaránt);

- a távközlés területén dolgozó munkavállalók sorsát érintő törvényelőkészítői, törvényalkotó munka, valamint az ágazati irányító- és szervező tevékenység befolyásolását a kormányzati, illetve tárca-ágazati szinteken működő érdekegyeztető fórumok munkájában való részvétellel;

- a munkáltatók és a partner szakszervezeti szervek, testületek együttműködésének — mindkét oldal számára megnyugtató módon való — rendezését (vállalati szinttől a végrehajtó szervezeti egységekig);

- az érdekezésszerűség alapján való részvételt a különböző szakszervezeti konföderációhoz tartozó, távközlési munkavállalókat is tömörítő érdekvédelmi szervezetek együttműködését segítő érdekegyeztető fórumok munkájában (pl. Hírközlési Szakszervezeti Kerekasztal).

A fenti célokat rövid, ill. hosszú távú programban kívánja megvalósítani.

Rövid távú programjában:

- a szerzett jogok érvényesítését, növelését,
- a munkahelyi és létbiztonság meghatározását,
- az elő-, a rész- és a vállalati privatizációk során a dolgozók törvény által biztosított érdekvédelmi és tulajdonszerzési lehetőségének kihasználását.

Hosszú távú programban kívánja meghatározni a gazdasági fellendülés során elérhető szociális védőháló és ellátás növelését.

A **rövid távú** program része a hosszútávú programnak.

A **rövid távú programjában** minden lehetséges fórumon és a rendelkezésre álló eszközökkel elősegíti az alábbiakat:

- a szerzett jogok megtartását, illetve a mindenkori társadalmi, politikai környezethez történő igazítását a munkavállalói érdekek érvényesítése szempontjából,

- a képzettségnek megfelelő munkához való jogot, ill. ilyen munkahely hiányában társadalmi létminimumnak megfelelő megélhetést, a család létbiztonságát,

- a fentiekben megköveteli az állami felelősséget,

- elutasítja a nemhez, vallási felekezethez, nemzetiséghez, érdekképviseleti szervhez tartozásból vagy politikai meggyőződés miatti hátrányos megkülönböztetést,

- igényli az infláció mértékét elérő, vagy a vállalat lehetősége szerint az azt meghaladó béremelést,

- kezdeményező szerepet és egyetértési jogot kíván fenntartani a vállalat szociálpolitikájának alakításában,

- biztosítani kívánja munkakörök megszűnése esetén a munkaviszony alatt a szervezett átképzést, és ennek időtartamára a munkaidőkezdésménynt, átlagkeresetet, továbbá az átképzési időszak figyelembevételét a felmondási idő megállapításánál,

- el akarja érni a vállalat tevékenységével összefüggő felmondás esetén a létbiztonságot jelentő munkáltatói végkielégítés kifizetését,

- lehetőséget kíván adni a gyermekét egyedül nevelő szülőknek az éjszakai munka alól való mentesítéséhez.

Meg kell valósítani:

- a bérrendszer egyszerűsítésével, a pótlékok szűkítésével, a bérliberalizáció megvalósításával egyidőben a **munkaköri bér bevezetését** az átlagjövedelmek csökkenése nélkül, azaz a vállalati bér- és prémiumrendszert,

- hogy a főmunkaidőben végzett munkáért fizetett munkaköri bér **tisztességes megélhetést biztosítson**;

- a kialakítandó bérmegállapodásos rendszeren belül az önálló szakszervezeti koncepció érvényesíthetőségének teret adó **szabad béralkut**;

- a személyre szóló bérmegállapodás (bizalmi jogkör) megszüntetése miatt a munkaköri bérrendszer létrehozásáig a foglalkoztatási rétegekre, csoportokra vonatkozó közép-, illetve munkahelyi szintű egyeztetéseknél körültekintőbb, **következetesebb bérmegállapodások** születését;

- béralkufolyamatban kialakított olyan bérfejlesztést, amely a versenyhelyzetben piaci viszonyok közé kerülő hírközlési területén garantálja — a vállalat eredményeinek megfelelő — a távközlési **munkavállalók**

megbecsülését, és amely megakadályozza a távközlési dolgozók bérlemaradásának újratermelődését;

- mielőbb szülessen **előzetes megállapodás** a munkáltató, az ÁVÜ és a szakszervezet között a munkáltató átalakulási, és privatizációs folyamatának mindazon kérdéskörében, amelyek munkavállalói érdekeket érintenek;

- a **munkavállalói tulajdonszerzés** jogszabály adta lehetőségeinek az érdekvédelmi szervekkel egyetértésben való biztosítását;

- a felügyelő bizottság **egyharmadának** a dolgozók által történő megválasztását;

- az átalakulás során **kisvállalkozások** létesítésének anyagi, erkölcsi elősegítését;

- a **munkavállalók által vállalt áthelyezést** egyéves foglalkoztatási terv alapján;

- **új munkakörök létesítésének vizsgálatát** a privatizáció során felszabaduló munkaerő elhelyezésére;

- munkavállalói jogon a **13. havi fizetést**;

- nem a dolgozó hibájából történő felmondás esetén a legalább **12 hónapi végkielégítést**;

- a jelenlegi **juttatások értékálló biztosítását**;

- a **ksz szükséges módosításait** a vállalat gazdasági környezetének változásait követve;

- a **törzsgárdatagság** értékálló megbecsülését;

- a **Hűség Alapítvány** értékállóságának megőrzését.

Hosszú távú programjában kívánja elérni:

- a személyi jövedelemadó progresszív jellegének jelentős mérséklésével az átlagadózó szint csökkentését;

- az ügyrendileg nem a dolgozó munkakörébe tartozó pályamunkák, szabadalmak, vállalati elismerések — vezérigazgatói elismerés, kiváló dolgozó, igazgatói dicséret stb. — díjazását terhelő adórész munkaadó által történő átvállalását;

- az adórendszer további átalakításában a családi jövedelemadó bevezetését;

- rendkívüli esetben a beteg hozzátartozó ápolására egy év táppénz igénybevétele;

- a gazdasági fellendülés folyamatában a társadalmi felemelkedéssel arányosan a kötelező munkaidő európai normáknak megfelelő csökkentését keresetszökkenés nélkül;

- értékálló nyugdíjrendszert — akár vállalati támogatással is — a jelenlegi nyugdíjkorhatár emelése nélkül;

- a szociális társadalmi juttatások fokozatos kiterjesztését, kibővítve a vállalat saját társadalombiztosítási rendszerével;

- a munkakörülmények, munkafeltételek fokozatos javítását;

- a liberalizált munkaköri bér bevezetését;

- a privatizáció során a munkavállalók érdekképviseletét országos hatáskörű szervek, valamint az Érdekegyeztető Tanácson keresztül;

- az egyetértési, véleményezési jog kiterjesztését.

Feladatok a programok végrehajtása céljából:

- képviseli a dolgozói közösség egészének vagy nagyobb csoportjának érdekeit a partner munkaadónál, és más, arra illetékes szervnél a feladatkörébe utalt témákban;

- minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítja tagsága részére az érdekvédelmi tevékenységet a feladatkörébe utalt területeken;

- minden olyan szervezettel közösen lép fel, melynek célja egybeesik tagságának érdekében;

- fellép a sérelmes döntések ellen, és a rendelkezésre álló eszközökkel érvényesíti a tagság érdekeit, álláspontjának minden lehetséges fórumon hangot ad;

- képviseli tagságát a kongresszus által meghatározott szervezetekben, valamint országos hatáskörű fórumokon;

- működteti a szervezet információs és tájékoztatási rendszerét;

- érdekelt az ország gazdasági helyzetének stabilizálásában, a kibontakozásban, a demokratikus jogok érvényesítésében;

- ezen érdekeltség alapján a folyamatban garantálni kívánja a szociális juttatások emelését, a létbiztonság növelését;

- minden eszközzel védi a szervezett dolgozók érdekeit, munkahelyi biztonságát, fellép a munkakörülmények folyamatos javításáért, a munkahelyek felszámolása ellen;

- garantálni kívánja a munkavállalók védelmét abban a tekintetben is, hogy gazdasági formaváltáskor a munkavállalói érdekek, a szerzett jogok, juttatások sérelmet ne szenvedjenek;

- a vállalati vállalkozások körének módosítása, bővítése csak az érintett dolgozói réteg véleményének, ill. az illetékes szakszervezeti szerv véleményének kikérésével történjen;

- támogatja — mint a Postások Szakszervezetének egyik jogutóda — a szakszervezeti ingatlanvagyon egybentartását és hatékony működtetését;

- működtetni kívánja a jogelődje által kiépített nemzetközi kapcsolatokat — a kölcsönösség elvét figyelembe véve — és törekszik ezek fejlesztésére.

Ezen túlmenően aktívan közreműködik a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének, valamint az MSZOSZ nemzetközi munkájában, a szakszervezeti munka nemzetközi tapasztalatokkal történő megerősítése érdekében.

Távközlési Dolgozók Szakszervezete
Távközlési Dolgozók Szabad Szakszervezete
Titkárok Országos Tanácsa

Dohogó reflexiók

Egyes vélekedések szerint a nyugdíjasok egyre hangsúlyosabban követelőznek. Már nemcsak a nyugdíj, hanem a társadalom egészének jólétéért követelnek is — halljuk a rosszalló megjegyzéseket. Olyan törekvéseknek is tanúi lehetünk, amelyek megpróbálják a nyugdíjasokat szembeállítani más rétegekkel.

Érdemes ezért ismételtelen leszögezni, hogy az idős nemzedék képviselői nem más rétegek rovására fogalmazták meg igényeiket, csupán azt az ellenértéket akarják megkapni, amire évtizedeken át végzett munkájukkal és befizetett (nem kis összegű) járulékaikkal jogot formálhatnak.

S még valamit. A nyugdíjasok problémái az egész társadalmat érintik. A fiatalokat, a jelen munkavállalóit is. E két és félmillió réteg sorsa a családi kapcsolatok révén legalább 6-7 millió ember hangulatára hat; befolyásolja a közérzeti apály alakulását az a tapasztalat, hogy a társadalom miként bánik az idősebb korosztályal.

Szegény ember vízzel főz — idézzük mostanában mind gyakrabban az ismert közmondást. Ám a megemelt víz- és csatornadíjak után egyes családokban lassan már hideg vízre sem telik. Sűrűsödik a panaszrefrén, ha ehhez hozzávesszük a közelmúlt és a közeljövő aggasztó intézkedéseit: a tej-, a gyógyszer- és benzináremelést, a televízió előfizetési díjának emelését, a városi és a vasúti közlekedés fölfelé kúszó tarifáit, az adók növekedését.

Olvasom az újságban az „Infláció és alkalmazkodás” című nemzetközi konferenciáról szóló tudósítást, amelyben a szakember döntőnők kifejtik, hogyan alkalmazkodjunk a felgyorsulással fenyegető inflációhoz. A jó tanácsok kétségkívül segíthetnek. Már az is is valami, ha tudjuk, mire számíthatunk, mekkora lesz az infláció mértéke. Még jobb lenne azonban, ha az inflációhoz nem alkalmazkodni kellene, hanem — közgazdasági eszközökkel — megállíthatnánk a növekedését, visszaszoríthatnánk mindannyiunk közellenségét.

Egy televíziós beszélgetésben hallottam a tisztviselői szárazsággal közölt véleményét: ha másodszorra, harmadszorra leszünk *munkanélküliek*, azt már könnyebben viseljük el. Nyilván abból indult ki a nyilatkozó, hogy minden meg lehet szokni. De nemcsak ezzel nyugtatgatta hallgatóságát a minisztériumi főember. Hanem azzal, hogy a munkanélküliség különben is *elkerülhetetlen* (a postánál és a hírközlésben is). Szavai-
ból az derült ki, hogy a munkanélküliség *európaiságunk* egyik alapfeltétele.

Sokan vagyunk azonban, akik *másként* gondoljuk, mint a szociális kultúra rossz tanuló. Úgy véljük, a munkanélküliség nem valami kikerülhetetlen végzet, hanem a gazdaság teljesítőképességének, mindenkor állapota függvénye. A privatizáció ésszerűsítésével, új munkahelyek teremtetésével csökkenthető, enyhíthető.

A munkanélküliség *elfogadhatatlan* állapot, életérzés. Ezért aki rideg számvetéssel azt állítja, hogy másodszorra és harmadszorra már

könnyebb lehet megélni, annak azt kívánjuk, *legyen benne része*, s utána majd számoljon be az emberi lét legnagyobb hiánybetegségéről. Mondja el, mit válaszolt a gyermekeinek azon kérdéseire, hogy miért nem dolgozik, mit érzett akkor, amikor tudatosult benne a keserű tény: a társadalom nem tart igényt munkájára; fölöslegessé vált.

A szabadságnak — amit most módunk van átérezni — nagy irodalma van. Hosszan értekezhetnénk róla, ám itt és most csak a lényegert érintjük. Mi is a szabadság? Annak a ténynek az érzése, hogy nem vagyunk korlátozva. És ez jó dolog. Még akkor is pezdít, ha tudjuk, nincs és nem is lesz abszolút értelemben vett szabadságunk, hiszen mégiscsak korlátozva vannak vágyaink, lehetőségeink, anyagi erőink, szellemi képességeink. És beleszólásunk a dolgokba, a valóság formálódásába. Az igazi szabadság ugyanis nemcsak azt jelenti, hogy szabad vagyok *valamitől*. Az is benne foglaltatik, hogy szabadságom van *valamihez*. Telefonhoz, lakáshoz, gyermekeim tanításához, utazáshoz, környezetem, élet- és munkakörülményeim alakításához.

A *szolidaritás* a szakszervezeti mozgalom egyik kulcsszava. Belőle sarjadt ki, s több mint egy évszázada ez az eszme élte. Mégis napjainkban — közvélemény-kutatások felmérései szerint is — mintha olyan lyukacsos lenne, mint a szociális háló, holott éppen most kellene erősnek lennie. És nemcsak sztrájk idején csökken a szolidaritás életfenntartó ereje, hanem a mindennapok érdekvédő harcaiban is. Figyelemre méltó ezért a Vatikáni Szinódus záróközleménye, amelyben a püspökök hangsúlyozzák a *szolidaritás kultúráját*, amely igazságos megoldást kínálhat a terjeszkedő szegénység leküzdésére.

A klasszikus szakszervezeti magatartásnak *kétféle* változatát ismerjük. Az egyik a *szociális partnerség* tárgyalásos formája, a másik az, amikor a szakszervezet a *munkaharc keményebb eszközeivel* szerez érvényt követeléseinek. Hogy ne kövesdjenek egymásra a gondok. Az előbbi változat a kívánatosabb, a szerencsés módszer, az utóbbi a kényszermegoldás, ha már kimerültek a tárgyalásos lehetőségek. Ám egyik sem problémamentes.

A szakszervezeti tagság *harcosabb, következetesebb érdekvédelmet* kíván vezetőitől. Ha azonban a vezetőtestületek az érdekvérvényesítés keményebb eszközeihez nyúl-
nak, a tagság egy része megtorpan, leáll (mert fél a következményektől), a hatalom pedig azzal valódi a szakszervezeteket, hogy felfordulást akarnak, veszélyeztetik a társadalmi békét.

Ezen azonban nem kell meglepődni, nincs mit csodálkozni. A konfliktusok megoldása mindig *ütközésekkel* jár. S akik ütközőpontokon állnak, innen is kapnak, meg onnan is. Ha az ütések elkerülhetetlenek, akkor már csak az edzettség véd.

És az a tudat, hogy enyhíthetünk az érdeksérelmeken.

K. S.

Ahol a japán gépet magyarra tanítják

— Látogatóban a levélfeldolgozó üzemben —

A Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság Levélfeldolgozó Üzeme évente 1,2 milliárd levelet és 2 millió 840 ezer kiscsomagot dolgoz fel. Az üzem állóeszköztartaléka több mint egymilliárd forint, ebből a NEC (Nippon Electric Company) levélfeldolgozó gépsorok ára 230 millió forint. 799-en dolgoznak itt, bérköltségük évente 160 millió forint. A fenti számok is bizonyítják, nem mindegy, hogy az LF mennyire használja ki lehetőségeit. Erről beszélgettünk Szűcs Lászlóval, a levélfeldolgozó üzem vezetőjével, valamint a feldolgozás gondjairól, problémáiról, no meg arról, hogyan lehetne visszaszerezni a posta tekintélyét.

— Kedves Szűcs Úr! Elég sokan panaszkodnak a postára, hogy leveleik, csomagjaik nem érkeznek meg időben, vagy egyáltalán nem érkeznek meg, esetleg kilopnak belőlük értékeket. Sokan ebből azt a következtetést vonják le, hogy a cég megbízhatatlan. Mi erről az ön véleménye?

— A posta és a levélfeldolgozó üzem nem dolgozik sem jobban, sem rosszabbul, mint egy magyarországi átlagvállalat. Sőt, ha azt nézzük, milyen óriási levéldömping érkezik hozzánk, akkor azt kell mondanom, kicsit jobban, mint az

— Én is megértem önt, de arra kérem önt is, az olvasókat is és a kedves ügyfeleket, hogy próbáljanak megérteni bennünket, és ne rögtön szidni.

Megszűnt a cenzúra

— Talán könnyebben megérthetnénk a levélfeldolgozók gondjait, ha elmondaná a feldolgozás útját az ügyféltől a címzettig.

— Ha például ön egy postahivatal ablakánál adja fel a levelet, akkor először a felvevő veszi kézbe, majd az továbbítja a rovatolóhoz, aki berakja ezt

nem politikai, hanem egyszerű kereskedelmi szempontból szükséges átnézni, hiszen a vámszabályokat mindenkinek be kell tartania. Csak azokat a kiscsomagokat bontjuk fel — azokat is egy postás és egy vámos közösen, egymást ellenőrizve —, amelyeknél a vámos úgy találja a röntgengép képe alapján, hogy elvámolni való áru érkezett.

— Mit csinál a vámos és a postás, miután kibontják a csomagot?

— A vámos a szabályzatnak megfelelően kirója, meghatározza a vámösszeget. Összehasonlítják a csomagon feltüntetett súlyt a tényleges súllyal, s ha valami különbség van, ezt rögzítik a jegyzőkönyvben. A vámosztályon nem tűnhet el semmi a csomagból. Itt mindenki ellenőrzi a másikat.

600 millió szabálytalan címzés

— Nemzetközi összehasonlításban a feldolgozás minőségét tekintve, hogyan áll a Magyar Posta?

— Nem vagyunk rosszabbak, mint a nyugati posták. Jó pár európai postánál jártam, ott legalább annyi küldemény sérül meg és vész el, mint nálunk. Koppenhágában például, ahol megnéztem a modern postai feldolgozót, éppen géphiba volt, csomagok tömkelege sérült meg, olyannyira, hogy azt sem tudták, melyik csomagba mi tartozik. Ennél a hivatalnál egy 10-15 fős részlegnek csak az volt a feladata, hogy azonosítsa a csomagokat. Egyébként naponta több száz sérült csomagot, levelet csomagoltak át és küldtek tovább. Ebből is látszik, hogy a gépesítés mindegyik igen komoly problémákat okoz. A szabványokat az ügyfelek ugyanis sem nyugaton, sem keleten nemigen tartják be. Ebből származik a legtöbb gond.

— Nem akarom a mi postánkat védeni, de a legtöbb esetben a feladók könnyelműsége miatt történik a baj. Nálunk például az 1,2 milliárdnyi levélnek a fele szabálytalanul van címezve. De ez nem feltétlenül csak az ügyfelek hibája, hanem azoké a cégeké, amelyek nem veszik figyelembe a gépi levélfeldolgozás szabályait. Nemrégiben több, mint 50 nyomda, illetve kiadó képviselőit hívtam meg, akik levél, illetve levelezőlap előállításával foglalkoznak, és megmutattam nekik, milyen gondokat okoz figyelmen kívül hagyásuk a szabványokat.

— Nem akarom a mi postánkat védeni, de a legtöbb esetben a feladók könnyelműsége miatt történik a baj. Nálunk például az 1,2 milliárdnyi levélnek a fele szabálytalanul van címezve. De ez nem feltétlenül csak az ügyfelek hibája, hanem azoké a cégeké, amelyek nem veszik figyelembe a gépi levélfeldolgozás szabályait. Nemrégiben több, mint 50 nyomda, illetve kiadó képviselőit hívtam meg, akik levél, illetve levelezőlap előállításával foglalkoznak, és megmutattam nekik, milyen gondokat okoz figyelmen kívül hagyásuk a szabványokat.

— Megérkezik Magyarországra a levél, ide, hozzánk a külföldi levélfeldolgozó osztályra. Lényeges könnyebbséget jelent számunkra, hogy a rendszerváltás óta már nem kell megvizsgálni a levelek tartalmát. A kiscsomagokat azonban

is, ha lehet, hungarocellbe, hiszen sokszor rakják át a csomagokat, és egy csomaghegyben könnyen megsérülhet a küldemény.

— Mit tanácsol a levelezőknek?

— Semmiféleképpen se tegyenek pénzt a levélbe! Ma már egyébként azt sem lehet mondani, hogy felni kellene a pénzügyi előírásoktól. Mindenki tarthat valót, tehát nyugodtan fel lehet azt is adni. Ne tegyünk a levélbe harisnyát, vagy olyan ajándéktárgyat, amelyről a levél deformálódik, s ennek következtében a gépbe kerülve megsérülhet, illetve már a feldolgozás előtt feltépődhet. Olyan borítékot használjanak, amely megfelel a gépi feldolgozásnak, érdemes tehát a postán vásárolni levelezőlapokat és leveleket, mert itt csak szabvány szerinti árusítanak. Fő szabály, hogy úgy helyezték el a borítékban a megírt levélpapírt, hogy ne csúszkáljon benne, tehát a papír lehetőleg teljesen töltsse ki a borítékot.

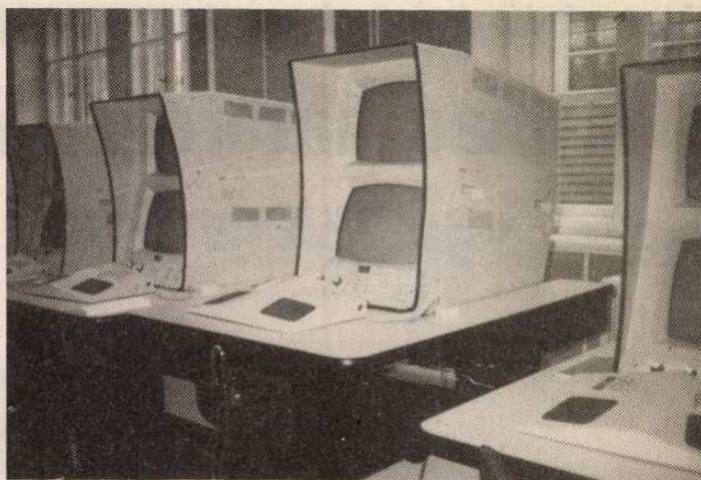
— Ne haragudjon, akkor nekem mint egyszerű állampolgárnak tudományosan fel kell készülnöm, ha egy levelet vagy csomagot akarok feladni?

— Erről szó sincs. Mi csak azt kérjük, hogy jobban figyeljenek oda, és úgy csomagolják, címezzék küldeményeiket, hogy az biztonságosan megérkezzen. Nemcsak a postának, az ügyfélnek is mindent meg kell tennie azért, hogy a küldemény zökkenőmentesen, időben megérkezzen a címzetthez.

Ajánlott az értéklevél

— Nemrégiben ajánlott levélben adtam fel egy levelet. Nagyon fontos volt a benne lévő dokumentum. Sajnos, nem kaptam meg. Ez egyébként nemcsak az én gondom, a kézbesítő több esetben nem adja kezembe az ajánlott levelet, pedig ha jól emlékszem, régebben ez volt a szabály.

— Ne vegye magyarázkodásnak, de hogy az ajánlott levelek néha nem érkeznek meg

A videokódolón az irányítószámokat — amelyeket a karakterolvasó nem ismer fel — kézzel táplálják be

a címzetthez, annak az az oka, hogy az elmúlt időben majdnem annyi az ajánlott levél, mint a közönséges. De azért még így is biztosabban ér célba, hiszen ezt a levélfajta elkülönítetten kezeljük. Eltűnése esetén inkább nyomon követhető. Tudom, hogy ez nem vigasztalja meg azokat, akik nem kapták meg, de megint csak a nagy számok törvényére tudok hivatkozni. Egyébként, ha nagyon fontos levélről van szó, és nagy értékűről, akkor ajánlom, hogy értékküldeményként adják fel, hiszen ebben az esetben a posta szinte 100 százalékos garanciát vállal. Eltűnés így is előfordulhat, de az ügyfelet az értéklevél feltüntetett összegnek megfelelően kártalanítjuk. Ha tehát valaki azt írja a levélre, hogy 3000 Ft, akkor vita nélkül fizetünk 3000 forintot. Az értéklevelet éppen ezért a posta alkalmazottjai különleges gondval kezelik, hiszen ebben az esetben pontosan megállapítható az eltűnés helye. Egyébként jöjjön le az automata levélfeldolgozó gépterembe, az itt lévő japán gépsorok 1990 novembere óta üzemelnek. Látja — mondja Szűcs László, mikor leérvünk a terembe —, ezek a gépek csak a szabvány méretű leveleket, levelezőlapokat tudják feldolgozni. A külföldre menő leveleket manuálisan dolgozzuk fel. Ezeket a leveleket tehát elkülönítjük, külön tárolóba tesszük, s onnan a külföldi osztályon országonként szortírozzuk.

— Az új NEC gép mennyivel könnyítette meg munkájukat, hány ember feladatát végzi el?

— Óriási segítséget jelent ez, hiszen egy ember óránként 1500 levelet tud csak feldolgozni, 5-600 ezer levél feldolgozá-

sához igen sok emberre lenne szükség. Fantasztikus, hogy ez a gép mit tud! 600-féle irányítja a leveleket.

— Előfordul, hogy ez a csodagép nem ismeri fel a címzést?

— Ha szabályosan van megcímezve, nemigen fordulhat elő tévedés. Persze a gép sem tévedhetetlen, 3-5 százalékot azért téved. Az ilyen levél, sajnos, elindul a téves cím felé, ott a területen megállapítják, hogy nem oda való, visszaküldik, és mi kézzel szortírozzuk a valódi címzés szerint. Ilyenkor 24 órás késés történhet.

— Mégis, ha csak 24 órára késés lehet egy tévesen irányított levél, akkor hogyan fordulhat elő, hogy 5-6 napot, esetleg egy hetet is igénybe vesz a levél kézbesítése?

— Tétélezük fel, hogy csütörtökön érkezik be egy levél, amelyet a gép tév irányít, ezután ez a levél kikerül a téves cím helyre, onnan péntek délutánra visszaküldik, még aznap a helyes címre továbbítjuk, viszont szombat-vasárnap nincsen kézbesítés, hétfőn kézbesítik, és így jön ki az öt nap. Ha egy hétről van szó, esetleg többről, akkor a kézbesítőhivatalnál keresendő a hiba.

— Mit tehet a levélfeldolgozó üzem azért, hogy csökkenjen a panaszok száma, és az ügyfelek meg legyenek elégedve?

— Nekünk is pontosabb munkát kell végezni, a 3-5 százalékos gépi tévesztést 1 százalék alá kellene szorítani. Ez úgy érhető el, hogy a gép memóriáját, címszótárát bővítjük, jól megtanítjuk magyarul, és a manuális munkában is nagyobb pontosságot követelünk.

Udvarhelyi András

Alak szerinti válogató- és bélyegzőgép

átlag. Feltétlenül figyelembe kell vennünk, hogy hatalmas mennyiségű levelet kezelünk. Ebben a Baross téri épületben naponta 600-650 ezer, karácsonykor pedig 1-1,5 millió levelet dolgozunk fel. A NEC gép óránként 70 ezer levéllel végez. Ahhoz képest, hogy több millió levél feldolgozása terhel bennünket, ezer levél elvesztése nem sok. Csak ezrelékben kifejezhető az elvesztett vagy eltűnt levelek száma.

— Ne haragudjon, de ha az én levelem elvesz, engem nem vigasztal, hogy 1,2 milliárd levelet fel tudnak dolgozni.

egy zsákba, a zsákot pedig elküldik abba a hivatalba, ahová a levélnek területileg érkeznie kell. Ha például Kanadában adnak fel egy levelet vagy kiscsomagot, legalább 15-en férhetnek hozzá. Sherlock Holmes legyen a talpán, aki tetten tudja érni az enyveskező kollégákat. Egyébként a tapasztalataim azt mutatják, hogy ezek előbb vagy utóbb lebuknak.

— Megérkezik Magyarországra a levél, ide, hozzánk a külföldi levélfeldolgozó osztályra. Lényeges könnyebbséget jelent számunkra, hogy a rendszerváltás óta már nem kell megvizsgálni a levelek tartalmát. A kiscsomagokat azonban

Optikai karakterleolvasó

Elég egy szakszervezet!

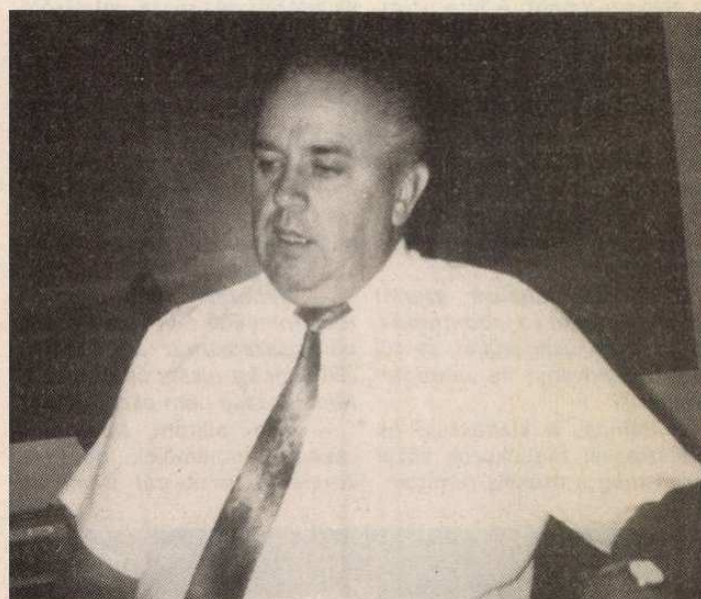
— Ön mint vezető milyennek látja a postánál működő szakszervezeteket? Hogyan képzeli el velük az együttműködést? — kérdeztem Markovics Józsefet, a Győr-Moson-Sopron Megyei Hírlapárúító Üzem vezetőjét.

— Bármely munkahely legyen is az, egy érdekképviselő feltétlenül kell. Annak ellenére, hogy munkatársaimmal együtt nagyon sokszor úgy éreztem, hogy nincs szükség a szakszervezetre, mégis azt mondom: érdekképviselőre szükség van.

— De ennyire?
— Kérem szépen, én ebben a témában konzervatív vagyok. Én az én szakszervezetemtől ugyan nem sokat kaptam, de meg kell adni nekik a lehetőséget, hogy most, kikerülve az állami nyomás alól, meg tudják védeni érdekeinket.

— Milyen viszonyban van az itteni szakszervezettel, milyen konfliktusai vannak?

— Elfogadom, és el is várom a szakszervezet véleményét. Nem várom, hogy a szakszervezet alkalmazkodjon hozzám. Természetesnek veszem, hogy a szakszervezet végre komolyan veszi magát.

— Hány szakszervezet van az ön területén?

— Csak a Soproni Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottsága működik itt: a hagyományos. Az emberek itt nem is akarnak másfelé kacsingatni. Nem akarok más helyett véleményt mondani, de hasonlóképpen vélekedik a tszb-ról a többség, mint én.

— És ön mint munkaadó lát valami változást a szakszervezet tevékenységében?

— Van változás. De nem elég. Mert addig, amíg a szakszervezeti vezetőnek a posta a munkáltatója, a bérét onnan kapja, addig ez a szakszervezet nem tudja funkcióját jól betölteni, úgy, ahogy a tagság elvárna.

— Tehát független tevékenységviselő kellene?

— Igen. Igazgatósági és országos szinten is.

— udvarhelyi —

A piac határozza meg a remittendát

A Bakos Ferenc-féle idegen szavak és kifejezések szótára szerint a remittál szó azt jelenti: visszaküld. A remittenda pedig annyit tesz: visszáru; könyv- és hírlapterjesztőknél eladatlanul maradt nyomdai termék. A remittenda pedig a postások körében félnivaló mumus volt. Légrádi Lászlóval, a HÍRKER Vidéki Nyilvántartó és Remittendafeldolgozó Üzem vezetőjével és Helembai Lászlóval, a remittendafeldolgozó osztály vezetőjével arról beszélgettem, vajon ma is mumus-e még a remittenda, és meg tudnak-e birkózni a naponta rájuk zúduló újságdömpinggel.

— Az elmúlt években valóban mumust jelentett ez a szó, de ma már nem félünk a farkastól, azaz a remittendától. Régebben a takarékosági és egyéb szabályok miatt nagyon beszabályozták a maradványt. Ismert, hogy a globális remittenda az időszaki lapok esetében 5 százalékban határozott meg. Ez akkor természetesen a terjesztés rovására ment. Lapszoportonként szigorúan meghatározták a remittendát: nullától 15 százalékig a kiadókkal való egyezség alapján. Ma már szerencsére ilyen szabályozás nincs. Az élet, a piac határozza meg a remittendát.

— Úgy tudom, ön-harminc éve dolgozik a postánál, ezalatt hogyan változott a remittendagazdálkodás?

— Változó volt. Voltak időszakok, amikor elsősorban a napilapoknál — különösen a 70-es évek elején — még nem volt kötött a remittendagazdálkodás. Csak ezután szabályozták szigorúan, hogy mennyi lehet.

— A kiadókra hogyan vonatkozott a remittendagazdálkodás? Leváltották azt a szerkesztőt, akinek lapjából túl sok volt az eladhatatlan?

— Nem az eladhatóság volt az első szempont. A fő a politikai megbízhatóság volt. Ma már kénytelenek figyelembe venni a maradványt is, hiszen a piac határozza meg a kiadó jövőjét, fennmaradását. Korábban a remittenda inkább csak a kiadók számára volt fontos: de itt is elsősorban csak a takarékosági szempont döntött: pl. kevés volt a papír.

— A szakmabeliek szerint mennyi legyen a remittenda, hogy az se újságszűkét, se túl nagy maradványt ne „eredményezzen”?

— Sajnos, a kiadással és terjesztéssel foglalkozók közül sokan még a csekély remitten-

dától is félnek. Harmincévi postás tapasztalatom és a kollégáim véleménye szerint is **legálább 20-30 százalékos remittendára van szükség.** Ha kevesebb, valahová nem jut lap, ha több, akkor bizony a lap színvonalával van valami baj, esetleg túlemeltek a kiadók, rosszul számították ki a fogyást. Tehát 20-30 százalékos remittenda kell ahhoz, hogy a piac minden részén ott legyen az újság.

— Mennyire tartják be ezt a 20-30 százalékos kiadók, terjesztők?

— A kiadók többsége nem igényli a 20-30 százalékos remittendát, inkább a postára bízják, illetve a terjesztőre. De vannak olyan kiadók, amelyek sokallják a maradványt. Aztán előfordul, hogy hozzánk jönnek tanácsot kérni: mit csináljanak, mert 40-60 százalékos a remittendájuk, és kéri, szabályozzuk mi lapjuk példányszámát, terítsük jobban. Ma már néhány szerződésben is így rögzítik igényeiket: megállapodunk, hogy mekkora remittendával terjesztjük a lapot.

— Szeretnek a remittendával foglalkozni a postások?

— Túlás volna ezt állítani, inkább az a legjobb kifejezés, hogy tudomásul vesszük, hiszen ez a terjesztés része, velejárója. S ha több is néha a kellenél, már nemigen hallani azokat a panaszokat: jaj, belefulladunk a remittendába. Ma már annyira szabályozott a remittendafeldolgozás, és annyira pontosan működik a gyűjtés, feldolgozás, nyilvántartás, hogy nem különösebb gond a megmaradt újság kezelése.

— Nehezen hihető, hogy a több mint 600-féle sajtótermékből visszamaradt évi 1 millió 250 ezer kg újság, 50 ezer zsák feldolgozása nem okoz gondot.

— Nem állítom, hogy nincsenek problémáink, de jóval kevesebb, mint pár évvel ez-

előtt. Nagy segítséget jelent, hogy a kiadók kezdenek megbékélni velünk: ha akarják, bemutatjuk nekik remittendájukat, amelyet pontosan számon tartva tárolunk, s kérésükre hulladékként értékesítünk.

— Magyarországon hányan foglalkoznak remittendával?

— Nehéz erre válaszolni. Több ezren, lényegében mindenki, aki lapterjesztéssel foglalkozik, találkozik a remittendával. Nálunk 15-en. Kint a területen az árusok, a megyei hírlapárus üzemek. A 19 megye árusüzemeinek munkatársai átvesszik az árusoktól a remittendát, feldolgozzák, kettéválasztják: az egyik részt helyben értékesítik mint hulladékot, a másik részét pedig elküldik nekünk. Meghatároztuk, hogy melyik megye, melyik napon küldheti vissza az árut, így nincs torlás. Egyeztetjük ezt az ütemtervet a HPI-vel és az MCSV-vel is.

— A kiadók mennyire vannak megelégedve a remittendafeldolgozással?

— Hetente folyamatosan feldolgozzuk a beérkezett lapokat. Ma már az új lap megjelenését követő második héten bejön hozzánk a lap. Mi ezt egy hét alatt feldolgozzuk. Tehát a kiadók három héttel a megjelenés után megtudhatják, mennyi volt a remittendájuk. Három hét után minden kiadót értesítünk, ebből megtudják a darabszámot. Ez azért fontos, mert így felkészhülhetnek, milyen kocsit küldjenek. Korábban megjelenési számot és forintösszeget írtak csak. A kiadókkal 60 napon belül elszámoltunk.

— Mit tart az elmúlt év legnagyobb eredményének?

— Ne vegye szerénytelennek: óriási dolgot vittünk itt végbe. A lapnemenkénti, megjelenésenkénti elszámolási rendszer megteremtésével szigorú technológiát hoztunk létre. A kiadók ma már nem panaszkodnak. Itt nálunk minden feladatnak felelőse van, és ez a feladat, bár ismertem a területet, megújulást hozott számomra is.

— Hogyan történik a visszárúzás?

— Az elmúlt években rengeteg gondot okozott a remittenda visszaszállítása, mert a posta nem volt felkészülve a lapdömping kezelésére. 1991-ben az új rendszer bevezetésekor, amikor a HPI az előfizetési terjesztésért, a HÍRKER pedig az árus terjesztésért lett felelős, sokat javult a helyzet. Persze év elején voltak fennakadások, de ma már szinte zökkenőmentes a remittenda-visszaszállítás. Lapnemenként és megjelenési számonként számolunk el. Ez persze szükségessé tette a szigorú technológia kidolgozását és betartását. Nekünk tehát visszaküldik a remittendát az ország 19 megyéjéből, s mi itt feldolgozzuk. Sajnos, a feldolgozó részlegünknel kevesen vagyunk.

— Ha jól emlékszem, kollégája, Helembai úr két éve még igencsak elkeseredett volt a

Dandár utcai telepen. Nem is csodálтам, én is így éreztem volna a kóász közepén. Kedves Helembai úr, most hogy érzi magát?

— Most már sokkal jobban — válaszolja a remittendafeldolgozó osztály vezetője. — Én akkor a Pest megyei MEHIV-nél dolgoztam, de jobb, ha azt mondom, kinlódtam, mert a remittenda akkor a postának százdangú kérdés volt csupán. Az átszervezés helyére tette a remittendát is. Kiderült, hogy a régi feldolgozó rendszer elavult, és a kisebb feldolgozó rendszereké a jövő. Az új technológia azonban precízebb munkát követel, ezt pedig nem minden postaszerv képes betartani. Előfordul, hogy nem érzékel be idejében a remittenda, akkor hiába van gépesítve már a feldolgozás, hiába kevesebb a fizikai igénybevétel, felborul a rend. Előfordul, hogy a szállítás közben eltűnnek zsákok. Általában a szexuáliságok. A vidéki üzemek pedig gyanakodnak. Ezért bevezettük, hogy az üzemek képviselői előtt vesszük át a lapokat, ha így kívánják. Így ők is meggyőződhetnek arról, hogy útközben kelt lába a lapnak. Nálunk nem tűnhet el újság, mert igen zárt és ellenőrzött a rendszerünk. Nagyon megválogattuk munkatársainkat. A Dandár utcai hagyományt ide nem engedjük be. Szigorítottuk az ellenőrzést, nincs lopás, átvett anyagainkból nem hiányzik újság.

— Milyen viszonyban vannak a HPI-vel, amellyel együtt kell működniük pl. a szállításban?

— Sajnos, a HÍRKER még mindig kiszolgáltatottja a HPI-nek. Ez még akkor is igaz, ha az MCSV ezzel nem él vissza. Szerencsére az MCSV vezetői mindig segítene, de a szállítás így sem zökkenőmentes.

— A kiadókkal milyen a kapcsolatok?

— Úgy érzem, kezdjük viszaszerezni az elvesztett bizalmat — veszi át a szót Lenhardt Béláné, a kiadóraktár vezetője.

— Mióta a PHÜ-től, azaz a Posta Hírlapfeldolgozó Üzemtől a HÍRKER átvette a remittenda kezelését, azóta nem voltak különösebb konfliktusaink. Jó viszonyban vagyunk a kiadókkal, mert látják, hogy rendezett a raktár, és nemigen hiányzik lapjukból, no meg az átvétel is zökkenőmentes, szervezett.

— Hányan dolgoznak a remittendafeldolgozó üzemben, és mennyire tudják megfizetni a munkatársaikat?

— A feldolgozó fizikai létszám 10 — veszi vissza a szót Légrádi László. — Nemrégiben csináltam egy kis statisztikát. Kiderült, hogy a betegségek, szabadságok, hiányzások miatt csak 6-7 emberre lehet folyamatosan számítani. Nekik kell a heti 350-400 ezer lapot tételesen átvenni és egyenként megolvasni, ami pedig nem oda való, kiszűrni. Tudniillik a kiadók annyi lapot akarnak viszontlátni, amennyi a valóságos maradvány. Ha azt mondjuk 50, akkor ne legyen 27 vagy 72. A technológiánk ma már jól működik, csak az a gond, hogy a működtetőket nem tudjuk rendszeresen megfizetni. Tavaly jobb pénzért csalogattuk őket ide, mint ami-

lyen más postai munkahelyeken volt, de ma már kiegyenlítődték a kereseti viszonyok a postán belül is. Az itteni munkához képest igen kevés a bér. Így az embereket hosszú távon nem tudjuk megtartani. Állandóan nő a remittenda. 1991 első hetében 55 548 db volt, a 47. héten pedig már 436 498. A fizetés pedig ugyanannyi maradt. Nem követelhetem meg az állandó készenlétet az emberektől, azt hogy rendszereisen feláldozzák hétvégéjüket.

— Mennyi itt az átlagkereset?

— Nem sok. A kiemelt férfi-munkaerőknek 21-22 ezer bruttó a keresetük, a nőknek 18-19 ezer, a kezdőknek 13-14 ezer. Itt még műszakpótlék sincs, mivel egy műszakban dolgozunk. A technológiánk szigorú munkafegyelmet követel, ezért sajnos élni kell azzal a lehetőséggel, hogy a rosszul dolgozó, fegyelmezetlen munkaerőtől meg kell válni, jutalmat csak kismértékben, a bértömeg-gazdálkodás adta lehetőségeken belül tudunk adni.

— Mikor jut el oda végre a posta, hogy a megbízható, jól dolgozó embereit rendszeresen megfizesse?

— Sajnos, még egy kis időnek el kell telnie. Reménykedünk.

— Én is.

— helyi —

A dunántúli postás fiú

A pesti rakparton, homlokzattal Buda felé, ötemeletes halványsárga épület. Éppen a kapu alatt ment Varga Ferenc, középkorú kézbesítő postás, vállán nagy bőrtáska, és a kezében színes levélköteg. Megállt a lépcsőház előtt, és a falon lógó levélszekrényekbe rakta a küldeményeket. Az egyik levélnél eszébe jutott, hogy a pénzes utalvánnyal az emeletre fel kell mennie, hát persze, akkor a levelet is viszi.

Harmadik emelet, négyes számú ajtó. A csengetés után csakhamar zörrent a kulcs, és kitarult az ajtó. A kézbesítő köszönt, és mondta, hogy pénzt és levelet hozott.

A címzett, Mater Sára ötven körüli, karcsú, őszes hajú hölgy, mosolygott, és hívta a postást, hogy menjen beljebb. Azt gondolta: a konyha tele van mosatlan edénnyel. A szobában az asztalnál kényelmesebb a pénzt átvenni. S ment befelé. Varga lepegetett a hölgy után. A szoba közepén megállt, kinyitotta a táskáját, az utalványt és a levelet az asztalra tette, s hogy ceruzát is adott, hátrébb húzódott.

Mater Sára — táppénzt kapott — kezébe vette az utalványt, és kíváncsian nézte... A csengetés a kézbesítő elengedte a tekintetét és a pillantása a falon lógó képre szállt: lombos zöld fál között nádfedeles ház, s elöl a teraszon virágzó leanderbokrok. Varga jó érzéssel mosolygott, tetszett neki, és vitte tovább a tekintetét. Az ajtó mellett barna szub-lót, tetején fehér gyertyák kö-

zött postás fényképe állt. Közélebb ment és bámulta. Jó érzéssel töltötte el: ismerős. Emlékezett a nevére. Szántó Mihály volt, Mihály a jóbarát a távirdán. Istenem, ez igaz? Annak idején negyvenkétben egyszerre kezdtek a postáséletet a Városház utcában — lo-bogtak benne az emlékek — négyen dunántúli fiúk, pihenő-időben egy asztal mellett ültek és beszélgettek, általában az otthoni emlékeket elevenítették fel. Aztán Mihály negyvennégy novemberében... Merje kérdezni? Megfordult, s tekintetét a hölgyre emelte. Mater Sára az asztalra tette a levelet és megfordította az utalványt. Varga közelebb lépett, az utalványra pislogott, s aztán táskájából előszedte a pénzt és hangosan számolta a hölgy elé.

Mater Sára mosolyogva megköszönte, s mert aprót nem kapott, a szekrényhez lépett. A kézbesítőben lobbant az izgalom, s a szub-lót elé lépett, nézte az ismerős postás fényképét, nézte és bátoran hangon kérdezte: — Tessék mondani, ez a postás kedgyednek rokona?

Mater Sára a retiküljét becsukta, s a tekintetét fölkapta: — Nekem ő több, mint rokon! — felelte határozottan. A meghitt szavak Vargának bátorságot sugalltak, és hangosan mondta: — Szántó Mihály a barátom volt!

Az asszony föl húzta szemöldökét, szeme kimeredt és azt dadogta: — Maga... ismerte... Mihályt?

Varga lelkesedve mondta:

— Igen! Annak idején egyszerre kezdtek a postáséletet — látta a hölgy merevedő arcát és halkabban folytatta —, Mihály negyvennégy őszén hazatért, azóta nem tudok róla. Tessék mondani, most hol van?

Mater Sára remegést érzett a lábában, a széket kijebe húzta és leült. Bámult lefelé a semmi-be, s a lelkében fájón éledtek az emlékek. Nagysokára föl-emelte tekintetét, és szomorúan mondta:

— Novemberben lesz harminc éve, hogy Mihály meghalt — kezével mutatott a szub-lót felé.

— Születés- és névnapján, valamint halálának évfordulóján gyertyákat gyújtok. Amíg élek, emlékezem Mihályra — törölgette már patakozó könnyeit. Érttem halt meg — ajka remegett, s a fájdalmát nyeldeste...

A kézbesítő meghatódva nézte a szenvedő hölgyet, nézte, és a szívét bánat szorította: miért is kíváncsiskodott?

Hosszú csend után Mater Sára folytatta:

— Fejér megyében egyazon kis községben születünk. Mihály református vallású, én zsidó. Úgy igazán a tancsokolában barátkoztunk össze, ezerkilencszáznegyven szeptemberében. Én tizenhat éves voltam, Mihály tizennyolc. A Templom utcában laktunk, s ott fűszerüzletünk volt. Mihály délutánonként bejött. Ő, azok a felejthetetlen, boldog órák. Igazán szerettük egymást...

„Jót, s jól!”

Előnyt a minőségnek

Az alábbiakban essék szó a termékek, a szolgáltatások minőségéről, annak hangulatformáló erejéről, közérzetet alakító hatásáról.

„Hogy a csudába lehet, hogy *tíz boríték közül kilenc nem ragad?* Csekélységről van szó. De valóban, mi oka lehet, hogy hazánkban a borítékok nem hajlandók ragadni? Hisz nincs más dolguk, semmi egyebet nem kívánunk tőlük, csak azt, hogy a fene egye meg, ragadjanak. Ennek ellenére még a szavatoltan kitűnő minőségű boríték sem ragad.”

Igy, s ezért dörmög *Karel Čapek* a *Tárgyak és tájak* című könyvében. Majd így folytatja a kiváló cseh író *A boríték, amely nem ragad* című cikkét: „Van-e országok, ahol narancsligetek virítanak, ahol örök tavasz van, sőt olyan országok is vannak, ahol a borítékok ragadnak. Jártam ott és tapasztaltam. Vannak helyek, ahol a gyártó úgy véli, hogy az a boríték, amely nem ragad, olyan, mint az a tehén, amelyik nem ad tejet...”

Čapek azonban nemcsak a jelenségkört mutatja be, de a következtetést is levonja. Imígyen: „Megítélhetünk egy országot költői és filozófusai szerint, de megítélhetjük aszerint is, *milyen ott a gyufa, a boríték meg a zsinag.* Az olyan országban, ahol a borítékok nem ragadnak, a zsinag meg szakad, valami nincs egészen rendben. Sok bajjal jár ott az élet, tele van apró kudarcokkal, bosszúsággal, kicsinyes gondokkal. Az emberek ingerültek, elégedetlenek, mivel a mindennapi életben lépten-nyomon kellemet-

lenségekbe botlanak, nem bízhatnak semmiben, mert körülöttünk a világ nagyjából pótlékokból meg selejtből áll.”

A Postai Dolgozók Szakszervezetének legutóbbi, rendkívüli kongresszusán — mint arról lapunk decemberi számában is értesülhettünk — *dr. Kertész Pál*, a Magyar Posta Vállalat vezérigazgatója is felszólalt. Érdeklődéssel kísért beszédében átfogó képet adott a posta helyzetéről, a fejlesztés feladatairól, a munkavállalók élet- és munkakörülményeinek alakulásáról, a várható intézkedésekről.

A kedvező fejlemények mellett — a többi között — arról is szólt a vezérigazgató úr, hogy „*a szolgáltatások minősége területén* ez évben sem értünk el jelentősebb javulást”. Nem hallottunk ugyan arról, hogy nem ragadnak a borítékjaink, szóba került azonban olyan másfajta probléma, amely kedvezőtlenül alakítja a postás dolgozók megítélését. Ilyen például az *udvariatlan hang, a durva magatartás*. És ha őszinték vagyunk egymáshoz, akkor sorolhatjuk még azokat a hiányosságokat, amelyeket joggal kifogásolhatnak az ügyfelek. S ezeknek a hatása ugyanolyan, mint amiről Karel Čapek írt.

A postai szolgáltatások minősége különösen a figyelem sugarába kerül olyan időszakban, amikor jelentősen *emelkedik* azok ára. Ezért is fontos a „jót s jól!” követelménye, az udvarias hang, a barátságos, vonzó magatartás. Mert mindez *közérzetformáló* tényező. Nem véletlenül hangsúlyozta dr. Kertész Pál: „A posta új arculatá-

nak megjelenése mellett *a szolgáltatás színvonalának emelése* a fő cél. Olyan új szolgáltatások bevezetését szeretnénk, amelyek hatékony gazdálkodással elősegítik a posta és a postás dolgozók jobb megélhetését, és garantálják a foglalkoztatást.”

A már anyává lett lányom még kicsi volt, amikor arra a kérdésre, hogy „mi lesz, ha megnősz?”, rendszerint azt felelte: nyugdíjas. Miért éppen nyugdíjas? — érdeklődtek ilyenkor a kérdező felnőttek. — Azért — válaszolta a kislányom —, mert neki van a legjobb dolga. Mint a nagypapának. Csak otthon ül, és a postás bácsi hozza neki a nyugdíjat.

Ezt a kis családi történetet azért elevenítem fel, hogy érzékeltessem: miként a bányász, a tanár, a vállalkozó — a kisgyermektől az idős nyugdíjasig mindenki — igénybe veszi a postai szolgáltatásokat, akként a kézbesítő, a telefonközpontos, a postai alkalmazott is jár üzletbe, orvoshoz, utazik buszon és vasúton, épít házat, egyezőval használja a más foglalkozásuk által előállított termékeket, a mások által működtetett eszközöket, berendezéseket.

Nem lehetünk meg egymás nélkül. Ezért okozhatunk egymásnak bosszúságot, s ezért szerezhetünk egymásnak örömet, aszerint, hogyan szólnak bele a telefonba, ha mondjuk, félrekapcsol a készülék. Ezért fontos a *dolgok minősége*. Az, hogy szépen sült legyen a kenyér, zárjon a kilincs, ne reccsogjen a telefon, ne ázzon el az első zápor után az új cipő.

Kiválmainkhoz képest tudjuk — mert naponta tapasztaljuk —, hogy mennyit kell várakoznunk a postahivatalok előtt, mennyi baj van a szolgáltatások színvonalával, a termékek minőségével. Hányszor találkoztunk olyan élelmiszerekkel, ruhaneműkkel, edényekkel, szer-

számokkal, háztartási gépekkel, elvégzett munkákkal, amelyek hibásak, rosszak, nem felelnek meg a szabványnak, egyezőval használhatatlanok, s gyakran duplájába kerülnek, és sok mérget jelentenek a vásárlóknak.

Különösen a terjedő *zugkereskedelemben* találkozhatunk gyenge minőségű bűvlikkal, balesetveszélyes játékokkal, egészségkárosodással járó kozmetikai szerekkel. Pedig a fogyasztónak *joga* van megfelelő áruhoz jutni. Jogunk van a tisztességtelen reklám, a selejtes munka elleni védekezéshez, a hiteles, pontos tájékoztatáshoz, a versenyképes cikkek közötti választáshoz. Jogunk van az *igényességhez*, a jóléthez, az emberi méltósághoz. Nem fokozhatjuk le magunkat annyira, hogy megelégedjünk az igénytelenséggel, elfogadjuk a „minőségtelen” életet.

Persze, hogy csekélységről van szó — idézhetjük Čapeket —, ha arról beszélünk, hogy nem ragadnak a borítékok. „De jobb volna a világ, ha minden boríték ragadna, nemcsak a borítékok dolgában volna jobb, hanem *a bizalom és a megbízhatóság* érzése által is. Úgy tesszük, hogy Közép-Európa nem kényszerült rá, hogy gyártmányával szemben szigorú minőségi követelményeket támaszson. Hazánkban nem fejlődött ki teljes mértékben *a termelés igazi morálja*. A további kérdés pedig az, milyen széles körben, milyen mélyen hat *a minőség igénye* egész nemzeti életünkre.”

Karel Čapek 1925-ben írta e sorokat. *Kazinczy* még előbb azt, hogy „Jót, s jól! Ebben áll a nagy titok!” De mint tudjuk, *Németh László* is a „*minőség forradalmáról*” beszélt. Értjük-e, akarjuk-e mi ezt úgy istenigazában most, 1992 elején, amikor Európába igyekszünk?

Kárpáti Sándor

— Múltak a hónapok. A háború már nagyon tombolt. És jöttek a rossz hírek: sárga csillag, deportálás. Egy ideig azonban semmi nem ejtett kétségbe. Aztán egy nap kegyetlen hírt közölt a rádió: zsidó kereszténnyel nem köthet házasságot. Ekkor összeroppantam. Sírtam és sírtam. Mihály későig nálam volt és vigasztalt.

— Egy nyári napon Budapestről levelet kaptunk. Apuka testvére, Imre bátyám írta. Hívtott bennünket: menjünk, a főváros egyelőre, biztonságosabb. A szüleim azonnal határoztak: persze, hogy megyünk. Zokogtam, remegtem. Ha elmegyünk, elszakadok Mihálytól. Azon a délután Mihály a leventében volt, s olyankor nem szokott jönni. Este ültem a szobában és sirdogáltam. Később kutyaugatás hallatszott. Félelem borzongatott, fölkapcsoltam a villanyt. A következő pillanatban kopogtak az ablakon, s közben hallottam Mihály hangját. Fölugrottam és rohantam a bejárati ajtóhoz. Arra gondoltam: valamit hallott és jött elmondani. Sietett befelé, s a kerek arcán mosoly virult. A kellemes látomás valamelyest megnyugtatót. A szobában a szokásos helyére, az ablak előtti fotelbe ült, rám nézett, és azt mondta: két jó barátja hétfőn utazik Budapestre. A postára mennek dolgozni. A munkát *Zámbó Jani* rokona intézte, aki a postán vezető. Albérlet is lesz. Jani hívott, hogy... Odaugrottam Mihályhoz, öleltem, pusztaltam. És fölolvastam neki Imre bátyám levelét. Mihály tapsolt, és azt mondta: ez aztán jól összejött. — És a következő hét keddjén szüleimmel és Mihállyal Sárbogárdon vonatra ültünk. A Déli pályaudvaron Imre bá-

tyám várt bennünket. Mentünk a Holló utcába. Mihály késő délután ment el a Vasvári Pál utcába. Ott kapott albérletet.

— Idáig minden jóra sikerült. — Másnap délután Mihály derűs arccal jött, és jókedvűen mondta, hogy fölvezték táviratkézbesítőnek.

Varga postás mosolyogva közbeszólt:

— A Mária Terézia téren az igazgatósági épületben együtt voltunk orvosi vizsgálaton. És akkor, ott barátkoztunk össze négyen, dunántúli fiúk.

Mater Sára hallgatta a csillagó szemű postást. S mert az többet nem mondott, ő folytatta:

— Mihály hamar megszerette a munkáját. Nap mint nap jó kedvvel mesélte a kézbesítés közbeni kellemes pillanatokat. A dísztvíratokat szerette vinni. Mikor behívókat kézbesített, szomorú volt, nagyon szomorú.

— Estéknél kimentünk az utcára, és a Károly körúton sétáltunk. A háború, sajnos közeledett. És a bajok súlyosbodtak. A ház, ahol laktunk, csillagos lett. Ettől kezdve Mihály munkába menet és jövet is útba ejtette a Holló utcát. Óvatos volt — mint mindig —, postás egyenruhában és a vállán kézbesítőtáskával jött. A kapuig elkísértem. És a köszönő szavakhoz mindig hozzámndta: az utcára ne menjek ki!

— Egy októberi este az asztal mellett ültünk, és a bizonytalan jövőnkéről beszélgettünk. Mihály nyugtalanul mozgolódott, és magyarázta: kézbesítés közben minden nap látja, hogy katonák és nyilasok járnak házról házra, és a fiatal zsidó nőket kiperancsolják a legközelebbi térre. Megfogta a kezem, és azt mondta: „Holnap az esti vonattal viszlek haza a szüleimhöz.

Már mindent leleveleztem velük.” Anyukám ráborult az asztalra és zokogott. Apukám fátyolos hangon azt kérdezte Mihálytól: „Te visszajössz?” Ő határozottan felelte: „Igen! És az utam a postához továbbra is a Holló utcán keresztül vezet.”

— Éjszaka összekészítettem a fontosabb ruháim. S aztán másnap késő délután elkészöntem a szüleimtől — szípgogott és törölgette a könnyeit. Fájdalmas emlék — folytatta remegő hangon —, kegyetlenül fájdalmas. Többé nem láttam a szüleimet.

— Mihály postásegyenruhába öltözött. Nem engedte, hogy a sárga csillagot foltgyem. Azt mondta: mindenre fölkészült. Ha jönnek az ördögök, akkor mind a ketten megyünk. A villamoson félelem gyötört, s remegtem. Mihály átfogta a derekam és magához szorított. A vonaton egész úton sötétben ültünk. Éjjel tizenegy órakor érkezünk Sárbogárdra. Mihály édesapja lovaskocsival várt bennünket. Az első szava: miért nem jöttek el a szüleim? Holdvilágos csillagos ég alatt kocsi-káztunk a messzi alvégre. Az udvarban Szántó néni magához szorított, pusztit adott, és ő is a szüleimet tudakolta.

— A szobában az asztal mellett Szántó bácsi arra kérte Mihályt, hogy hagyja ott a postát, jöjjön haza. A háború alatt legyen együtt a család. Mihály gondolkodott. És nagy sokára azt mondta: valamikor a postára csak protekcióval lehetett bejutni. Kedveli a postai munkát. Majd kéthetenként szombati nap hazalátogat. Hajnalban már vissza is utazott Budapestre. A Szántó család kellemes otthonában igazán jól éreztem magam. Szántó néni főzni tanított. Mert hogy Mihály szerette a finom ételeket.

P. Kovács János

PÉCSVÁRAD

Reneszánsz palota

Szendró László felvétele

A csoda

A német híradástechnikus-képző iskolák nyelvtanóráján bevezették a televízióban is használatos, játékos nyelvismeret-fejlesztő barkochba játékot. A tanár az egyik ilyen iskolában a *csoda* szót akarja a gyerekektől hallani, ezért így teszi fel a megfelelő kérdést:

— A határban futó egyik vezeték meghibásodik. Megjavítására kirohanunk a 45 méter magas, kosaras daruval. Bent állók a kosárban, a 40 méter magasban feszülő hibás drótvezetékét javítgatva, védőszij nélkül, hirtelen megcsúsznak, és kizuhanok a kosárból. Ám nem válok fasírhússá, mert egy éppen akkor arra kavarodó forgószél esés közben felemel, és szépen letesz a porhanyós, bűzával bevetett földre. No, milyen szép szavunk illik erre a rendkívüli esetre?

A tanulók gondolkoznak, míg végre az egyik gyerek kivágja:

— Erre a *szerencse* szó illik, tanár úr kérem!

— Az is, de én frappánsabb szóra gondoltam. Gondolkozzatok és jobban koncentráljatok. Tehát a kosaras daruval odahajtok a 40 méter magas óriási oszlop mellé, a meghibásodott vezetékét kezdem kijavítani, ám hirtelen megcsúszok a kosárban, persze hanyagságból nem biztosítottam magam a biztonsági szíjjal, tehát megcsúszok, kiesek a kosárból, de mégsem halok meg, mert egy forgószél felkap és simán letesz a puha

földre. Nos, minek lehet ezt az állapotot nevezni?

A tanulók újra gondban vannak. Több perc is eltelik, mire az egyik gyerek bátran jelentkez:

— Ezt az állapotot valóságos *véletlenné* nevezhetjük, tanár úr kérem.

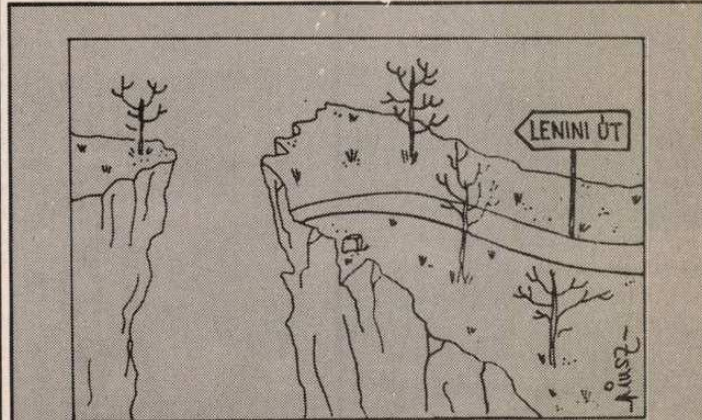
A tanár kezdődlegeskedni. A csoda szót szeretné hallani a tanulók szájából. Talán nem eléggé érthetően adta volna elő az esetet? Újra nekirugaszkodik:

— Most aztán nagyon figyeljtek gyerekek! Tehát benne vagyok a daru kosarában, hogy kijavítsam a meghibásodott vezetékét. A 40 méter magas huzaltartó oszlophoz vezetem a darut, és javítani kezdem a meghibásodott vezetékét. Ám egy óvatlan pillanatban, mivel hanyag voltam és nem biztosítottam magam a biztonsági övvel, megcsúszok, lezuhanok. Itt már csak a csoda segíthet, gondolom magamban, mert ez kész halált jelent. És valóban: egy éppen arra járó forgószél felkap, és szépen letesz a puha szántóföldre. Tehát nem haltam meg. Nos, hogyan hívjuk azt a szót, ami miatt nem haltam meg, és megmenekültem a halálos balesettől?

Mire az egész osztály a felfedezés örömeivel kórusban üvölti:

— *GYAKORLATI!*, tanár úr kérem!

Fordította:
Dénes Géza

Tóth Piusz István karikatúrája

Miskolcon jártunk

Budapesten tavaszi kabátban járnak az emberek +10-12 fokot mutatnak a hőmérők, Miskolcon köd, zimankó — 8-10 fok.

Hova utazik az újságíró? Gondolom, kitalálják — Miskolcra. Az amúgy sem szépségéről — inkább környékéről — nevezetes város reggel 9 órakor olyan elutasító hangulatot áraszt, legszívesebben azonmód visszafordulnék.

Kertész Istvánnal, a Miskolci Postaigazgatóság vezetőjével.

vel találkozási egy csapásra eltűnik a korábbi marcona hangulat, érzem, olyan emberrel ülök szemben, aki ugyan a ködöt nem tudja eloszlatni a város fölül, a maga területén viszont rendet tart, köd- (lég-) várakra nemigen épít.

— Igazgató úr, én nem nagyon hiszek abban, hogy egy ember (vezető) csak év végén készít számvetést, s csak akkor értékeli a korábbi eredményeket vagy kudarcokat. A szokás mégis azt diktálja, hogy azt kérdezzem öntől, milyen volt az elmúlt 1991-es év.

— Én úgy ítélem meg, hogy szakmailag a múlt év eredményes volt. Ezért azt remélem, hogy jövőre a postás dolgozók megítélése, keresete olyan szintre kerül, mely emelkedést jelent.

— Ne haragudjon, de a fizetésével elégedett embert én eddigi életemben alig-alig láttam.

— Napjainkban már változott a helyzet, s nem mind egy, milyen körzetről beszélünk. Ahol feszítő a munkanélküliség, ott egyértelműen jobban megbecsülik a kapott bért, mint máshol. Más Ózd környéke és más Heves megye vagy Miskolc helyzete.

— Igazgató úr, lehet, hogy olvasóink nagyon unják már, de én akkor is megkérdezem: mennyire optimista a jövőt illetően?

— Nem hivatalból vagyok optimista, hanem bizom abban, hogy előbb vagy utóbb megindul egy olyan szükség-szerű postaforgalom — elsősorban az újonnan alakuló kft.-k, társulások jóvoltából —, mely újra fellendíti a csomag-, illetve a levélforgalmat. Nem hanyagolható el a posta kereskedelmi tevékenysége sem, s itt elsősorban a helyi adottságoknak megfelelő cik-

kek — legyen az vetőmag, esetleg műszaki áru — árusítására gondolok.

— Bevált ez önöknél? — Mint minden kísérletnek, ennek is voltak buktatói, de nem voltunk türelmetlenek, ha valami elsőre nem vált be. Hagytunk kifutási időt.

— Tudja, azért az egy mulatságos dolog, hogy a vidéket járva bemegyek egy postára, levelezőlapot nem kapok, de gyűrűvirágmagot igen. S eszem ágában sincs gúnyolódni, de a jutalék kedvéért a postai dolgozók talán jobban örülnek a fűmagárusításnak, mint a borítékstemplizésnek...

— Nem volt semiféle jutalék. Ezt a fajta tevékenységet azért folytattuk, hogy a várható kiesést pótoljuk. Ami ezzel kapcsolatban egyértelmű: az a hivatalvezető, aki korábban jól dolgozott, most sem okozott csalódást. A jövő természetesen más lesz.

— S a többiek? Sok a reklamáció a — mondjam úgy — ablaknál dolgozók munkájával kapcsolatban?

— Ugyanazt mondhatom mint előbb, ahol jó a vezető, ott nagyon kevés, máshol több, de a forgalomhoz viszonyítva elenyésző.

— Igazgató úr! Gondolt-e már arra, milyen a hangulata egy dolgozójának, aki egy pocsek elhanyagolt munkahe-lyen dolgozik, jószerivel a kabátját sem tudja hova beakasztani? Gonosz kérdés: mennyire ismeri ezeknek az embereknek a problémáit?

— Nagyon sokat járok a területen, s ezek nem reprezentatív villámlátogatások. Ahova megyek, ott igyekszem mindenről tájékozódni, s behatárolni megismerni, felférni a jövő tennivalóit. Sok kis postát fogunk felújítani; ez a folyamat nem tegnap kezdődött, s folytatjuk tovább. Természetesen nagyobb postákra is sor kerül, mint pl. a sátorlajúhelyi.

— Örömmel hallom, s vála-lalom az elfogultság vádját is — voltam ott —, mert volt egy olyan érzésem, a sátorlajúhelyi postát már csak az ott dolgozók ereje és hite menti meg az összedőléstől...

* * *

Két legyet egy csapásra... Van egy ilyen népi mondás, ha jól tudom, de aki kitalálta, aligha ment át a miskolci postaigazgatóság udvarán a távközlési igazgatóságra. Legyet ebben a hidegben aligha csapkod, legfeljebb kaszáll, mondjuk úgy; csapkod kezeivel, hogy a jégben való fenékre esést elkerülje. Ha sikerül, egy olyan épületben találja magát, melyben valóban fenékre esik. Első pillanatban azt hittem, egy rakétakilövő állomás előcsarnokába tévedtem, de amikor felnéztem, s tetőt láttam, megnyugodtam, mégis jó helyen járok. Itt sem lőnek fel senkit és semmit,

legfeljebb akinek tériszonya van, nem kóvályog az emeletre nyitott folyosóin.

Sztahura László távközlési igazgató mindenestre jóízű mosolyog azon kérdésesen: — Mit csinál azzal a dolgozóval, akinek tériszonya van?

— Ilyen probléma egyelőre nem merült fel, vagy ha igen, nem tudok róla... Tudni kell, ez egy technológiai épület, később talán majd valamiféle növényzettel barátságosabbá tesszük. Mikor szétváltunk a postától, akkor jöttünk ide, de eredetileg nem irodáknak készült.

— Ennek ellenére jól érzik itt magukat?

— Igen. Belaktuk. — S ha azt kérdezem, milyen a távbeszélő-ellátottság, akkor is jókedvű?

— Borsod megyében a városok automatizálva vannak, a kistelepülések kézi kapcsolással működnek. Csálókák az adatok, ha a telefonállomások számára gondolt, mert Miskolc sok-sok állomása nagyon feljavítja az átlagszámot. Eger és Heves megye nagy része is automatizált, bár sűrűség szempontjából nem kiemelkedő.

— Önök egy fiatal vállalat, azért annyira nem, hogy valamiféle saját arculatot ne alakíthattak volna ki. Az emberek többsége még mindig össze-mossa a távközlést a postá-

val. Nem bosszantja ez önököt?

— Bonyolult dolog ez. Ki tudja, hogyan alakulnak a dolgok. Részvénytársaság, privatizáció, tőkét befektető külföldiek. Két-három évnek feltétlenül el kell telnie, hogy tudjuk, hogyan lépünk.

— Valóban, de remélhetően nem úgy, mint egyik társi-gazgatóságuk, akit akkora erőbe vitt egy elszármazott honfiunk, nemhogy Piroksa, még a farkas sem ment volna utána.

— Ilyen ma már nem fordulhat elő. Körültekintőnek kell lenni, nem kell hinni a mesékben, s a bankgaranciák egyértelműek.

— Rendben. S mennyire vesznek minket komolyan? Mi az üzlet egy nyugati befektetőnek a magyar távközlésben?

— Talán a kivárás, s a meg-lévő érték fölvásárlása, amelynek szolgáltatásából ő hasznot húz. Olyan befektető kell tehát, aki szolgáltat is, s ez számára nyilván nyereséges.

— Uram isten, nyereséges szolgáltatás, de furcsa megközelítés...

— Meg kell szokni. Valamit valamiért, s ha jól teszi, miért ne? De ismétlem, nagyon odafigyelve, kit és miért.

— Elfogadom, de ha az asztalára nézek, háromféle cég telefonkészülékét látom, kérdésem tehát: még nem dönt el, kit választanak?

— Egyelőre nem. Érttem, mire gondol, de ezt most megtenni, ellenállásba ütközne. Mi egyelőre csak ajánlatot tehetünk, s az állampolgár választ. Később bizonyára rájön, mi a jó, ha másképpen nem, a maga kárán.

— Tudja, van nekem egy nagyon rossz tulajdonságom, ha valamihez nem értek, szakemberhez fordulok. De ez nagyon pitáner úgy a meglévőkhöz képest. S ha most eből a csodépületekből kimegyek, s kitöröm a nyakam, remélem, egy szem gyertyára

telik a siromra, ha már udvar-takarításra nem.

* * *

Van egy szeretett jó barát — ellenségem — aki nemrég az azt mondta: „Ki a fenét érdekelnék a te privát érzéseid? Különösen akkor, ha még le is írod azokat...” Reszket a toll a kezemben, szegyenemben — sajnos nyomtatásban nem látszik —, de akkor is leírom: Bükkszentkereszt icipici postahivatalában két nagyon kedves ifjú kolléganővel volt szerencsém beszélgetni, s a főnökszonytól, Horváth Tibornétól (felső képünkön) tudom, bármily furcsa, az utóbbi években egyre több holland turista keresi fel a községet, s lakókocsijáról levett kerékpárjával példát mutat, lehet hegyre fel is biciklizni. Mi köze van ehhez a postának? Bizonyára nem sok, de ha a valutabeváltást nézzük, valami azért mégis. S ahhoz is, hogy a kb. 1100 lakos közül 300 nyugdíjas. És a három kézbesítő, sajnos egyre több munkanélküli-segélyt visz az otthonokba. Újságot is, ilyenkor télen 32 000 forint értékben, nyáron 80 000 forintért.

Stramszky Károly, lillafüredi hivatalvezető viszont képtelen kiszámolni, mennyi újságra van igény, mert az üdülőcsoportok igénye oly széles, mint az áprilisi időjárás. A kisvasút végállomásánál lévő hivatalban mindenre mindenféle újság található, egyet kivéve, arra viszont még a bakter kutyája sem kíváncsi. Pedig az még a nagybetűket is ismeri. Illetve egyszer egy ember, aki ennek

hiányát oly mélyen sérelmezte, még a központig is elzárándokolt panaszát orvosolándó.

Úgy tudom, 1982 óta ez volt az egyetlen panasz a hivatal vezetője ellen, bár kolléganője, Tóth Istvánné mindezt enyhe derűvel vette tudomásul. Azt hiszem, neki volt igaza.

Hogy mennyi ennek a kicsi hivatalnak az éves forgalma — úgy hiszem, nem érdekes —, nem is kérdeztem. Fontos ez? Talán csak az, nehogy megszűnjön, mint a Magyar Néphadsereg közeli bázisa, mely csomag- és levélforgalmával nem kis bevételt jelentett.

* * *

A lillafüredi kisvonat még jár, igaz, ritkán és rövidített útvonalon. Valamikor a Szent Anna-templomtól indult; végig dőcögött a Bodóhegy alatt, olyan jelképe volt a városnak, mint a miskolci kocsonya vagy az Avass-hegy, majd később a villanyrendőr.

Fogalmam sincs, hogy mit szerettek ebben a városban. Talán azt, hogy olyan ronda és eseten. Talán azokat az embereket, akikkel találkozottam. A postás bácsit a járműtelepi szállásomon — 80 éven felüli egykori tanárember —, Csabát, a gépkocsivezetőt, egy négyéves kisember édesapját — és sorolhatnám még sokáig.

A furcsa véletlen úgy hozta, Miskolcon ünnepeltem születésnapomat. A sokadikat, nagyon sokadikat. De ez már valóban az én magánügyem... V. Á.

Jövőre Veleletek ugyanitt

Decemberben — nem sokkal karácsony előtt — nyugdíjas postásnők és -férfiak népesítették be a miskolci volt SZOT-székház földszinti disztermét. Immár visszatérő kedves hagyományként a területi szakszervezet vezetősége ide várta nyugdíjas tagjait jó szóval, s ami nem mellékes, jó falatokkal.

A hosszú, gyönyörűen megterített adventi koszorúkkal díszített asztal roskadozott az izes falatoktól, melyen — s ez is hagyomány — a salátkörményeket a tszb munkatársai készítették.

Sztahura Lászlóné tszb-titkár ünnepi beszédében ismertette az 1991-es év eredményeit s hiányosságait.

Ismertette az 1991. június hónapban megkötött kollektív szerződés függelékét is, mely szerint:

— a nagycsaládos segély kifizetésének alapja, az egy főre jutó nettó jövedelem, amely 7000 forint, mértéke eltartott gyermekeként 1000 forint;

— a mátraházai és mezőkövesdi üdültetés esetében a dol-

gozók térítési díjat nem fizetnek, az önköltsége csak az adóalapba számított be;

— a postától nyugdíjba vonult, legalább 10 év szolgálati időt szerzett nyugdíjasok, akik a hűségalapítványból nyugdíjkiegészítést nem kapnak, 800 forint segélyben részesültek, 8000 forint nyugdíjösszeg alatt.

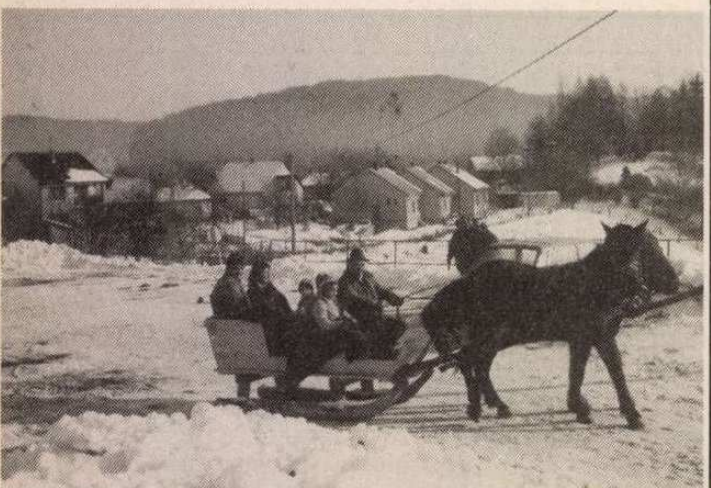
Végezetül elmondta: területükön 4225 aktív, 951 nyugdíjas, 540 jogfenntartó, összesen 5716 szakszervezeti tag van, a szervezethez 83,9 százalék.

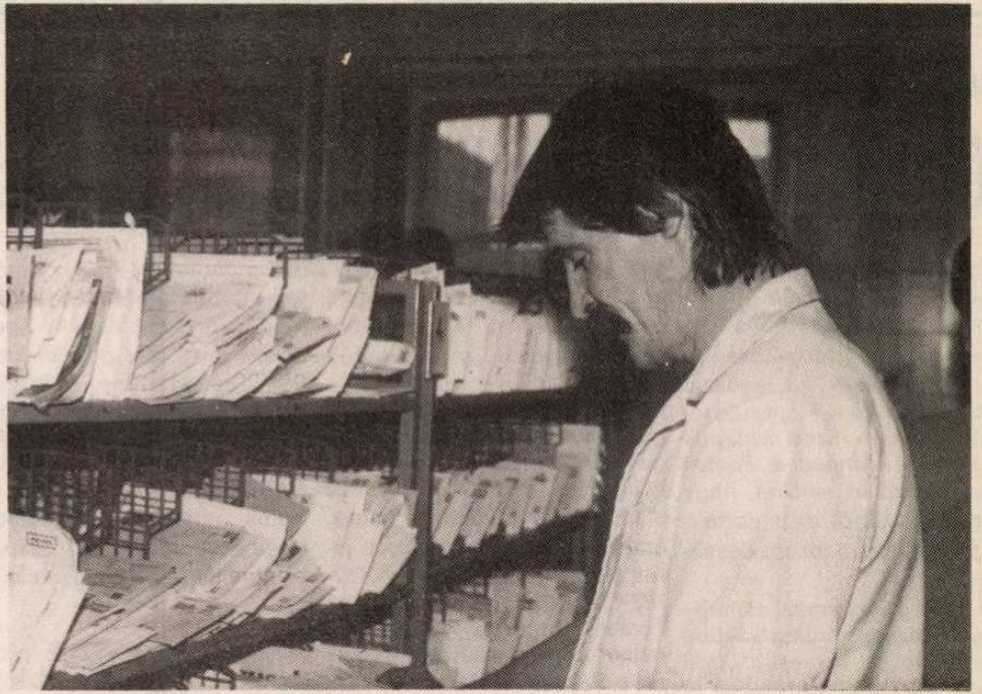
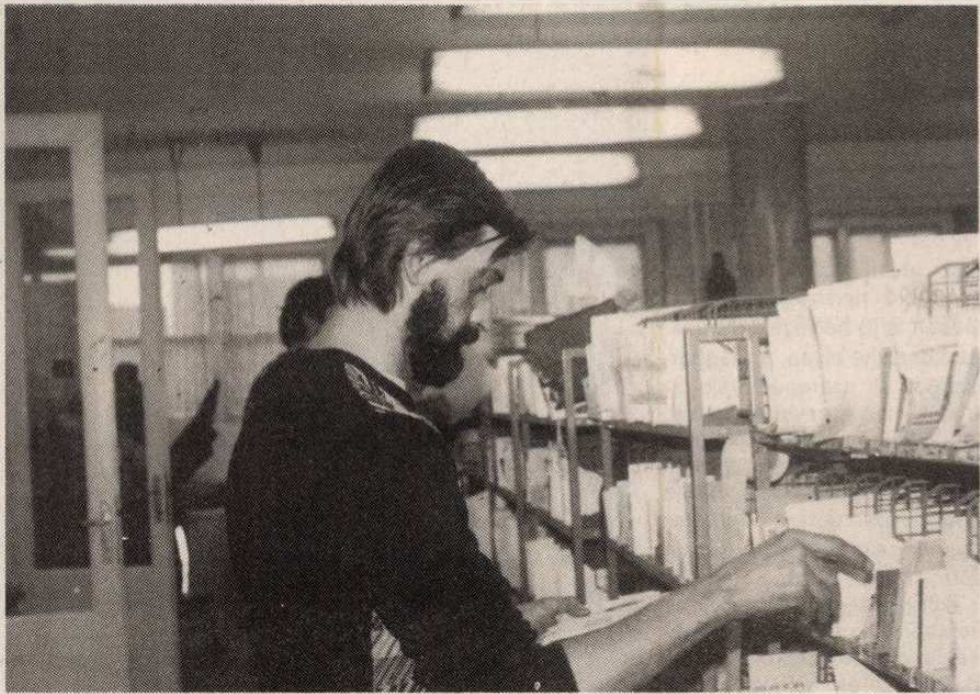
Nem számoltam, a 951 nyug-

dijasból végül hányan jöttek el, de bizton állítom, aki itt volt, jól érezte magát, s remélem jövőre ugyanitt találkozunk.

— veégh —

Leesett az első komolyabb hó Budapesten, s a város órák alatt olyanná vált, mint a csatatérről menekülő hadsereg hadiútja. Megy mindenki amerre lát, vagy amerre egérutat sejt. Ettől fogva az égvilágon senkit sem érdekelt a forgalomirányító lámpa, az autók számára tiltott villamossín, vagy a jobbkézszabály. Egy a fontos, előre. Nagyon hamar. Az öszszetorlódt autók sokaságában azonban a zöld postásautók — csomagterükben ünnepi csomagküldemények — épp oly tehetetlenek, mint a szirénázva álló mentőautók.

A Budapest 3-as postahivatal csomagszállítóit a forgalmi dugókon kívül még a járhatatlan hegyi utak is képtelen helyzet elé állították. Munkájuk jószerivel olyanná vált, mintha a

Embert próbáló teljesítmény

Himalája csúcsait szándékozták volna meghódítani. A dologban az a félelmetes, ha pár centivel is, de a Táborhegy, Demeterhegy alatta marad az előbb említett „hegyecskének”. S ha célba értek, jött a nagy durranás, mikor is a cím-

zett köszönte szépen a küldeményt, de nem kért belőle. Nem, mert a különféle cégektől nem azt kapta, amit kért.

Szegény postás, hogy hova kívánta a csomagküldőt, azt csak sejtem. De hogy hányszor, azt elképzelni sem tudom.

Ami biztos, éjfél előtt aligha tértek nyugovóra. Hírforrásaim szerint volt, aki még éjjel kettőkor is „visszárúzott”.

Nem irigylem levélkézbesítő kollégáikat sem. Kíváncsi volnék, hány mázsányi levelet kézbesítettek, bár azt hiszem, ezt már sohasem fogom megtudni, kiszámítani lehetetlenség.

Azt tudom csak, hogy embert próbáló teljesítmény volt. Óbudán, és az országban mindenhol...

— v. á. —

Ötkarikás magyar sikerek nyomában

Olimpiai vetélkedősorozat

A II. forduló kérdései:

1. Mióta vonulnak fel az egyes országok küldöttségei az olimpiai megnyitón nemzeti zászlóik mögött?
2. Az olimpiai megnyitó ünnepségen megtisztelő feladat a nemzeti zászlót vinni. Eddig több olyan magyar sportoló akadt, aki többször is vihette a felvonuláskor a magyar zászlót. Kikről van szó?
3. A hagyomány szerint ki gyújtja meg az olimpiai lángot?
4. Mikor és melyik olimpia rendezésével bízta meg Budapestet a NOB?
5. Ki volt a Magyar Olimpiai Bizottság első elnöke és titkára?
6. Mikor vett részt először a magyar labdarúgó-válogatott az olimpián és milyen eredménnyel?
7. Ki volt az a magyar olimpiai bajnoknő, aki hosszú versenyzői pályafutása alatt sportágában egyetlenegyszer sem szenvedett vereséget?
8. Mióta olimpiai versenyszám a kézilabdázás, s ebben a sportágban mi a legjobb olimpiai helyezésünk?
9. Ki a tulajdonosa a 100. magyar olimpiai aranyéremnek?
10. Mikor alakult meg a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és hány tagból állt?
11. Mióta használják hivatalos jelvényként az ötkarikás emblémát?
12. Mióta rendeznek téli olimpiai játékokat?
13. Hány ország sportolói vettek részt 1896-ban az első újkori olimpián?
- 13+1. Az olimpiai emblémán hogyan helyezkednek el az egymásba fonódó karikák, milyen a színük és mit jelképeznek?

Kérjük, hogy megfejtéseiket legkésőbb **1992. február 15-ig** küldjék meg címünkre: POSTÁS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, Pf. 601. Bp. 1373. A megfejtésre írják rá: „Ötkarikás magyar sikerek nyomában”.

A február 15-e után érkező megfejtéseket nem áll módunkban elfogadni.

Az I. forduló kérdéseinek helyes megfejtése:

1. Statisztikák szerint eddig 24 olimpiát rendeztek, a valóságban csak 21-et. Három olimpia a háború miatt elmaradt. (1916 Berlin, 1940 Helsinki, 1944 London.)
2. Juan Antonio Samaranch.
3. 1896-ban Athénban, az I. olimpián.
4. Dr. Mező Ferenc.
5. A párizsi Sorbonne egyetemen.
6. 1936-ban Berlinben, a XI. nyári olimpián.
7. 1906-ban Athénban, a 10 éves évforduló alkalmából.
8. A sportág neve: díszkoszvetés.
9. Az olimpiai lángot Olümpiában, az ókori versenyei színhelyén gyújtják meg. A nap sugarait lencsével összegyűjtik, úgy lobbantják lángra a fáklyát.
10. Londonban.
11. Az ókorba.
12. Pierre de Coubertin. (Egyes források szerint a pennsylvániai érsek.)
13. Pierre de Coubertin.
- 13+1. 1896-ban ez lett volna az első újkori olimpia. A dátum egybeesett a millennium évével.

Nyertesek:

Megyeri Márton (Budapest),
Misák Károly (Budapest),
Molnár László (Vámosgyök).

A helyes megfejtőknek gratulálunk, a nyerményeket postán küldjük el!

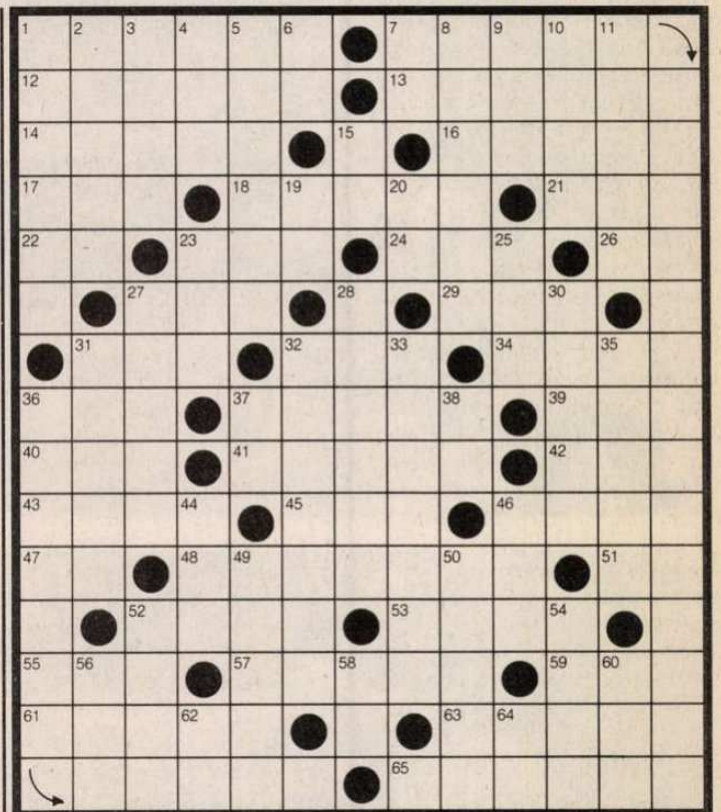
William Blake angol költő, festő gondolatát idézzük: „Nem tudhatod, mi elég...” Folytatás a vízzs. 7. és a függ. 36. alatt.

VÍZZSINTES

1. Kirakójáték. 7. **Az idézet első része.** 12. ... Anna (Zenés színpadi művek szövegírója). 13. A vesszorok vége, ha sántikál 14. Zárszerkezet 16. Trója másik neve (ford.) 17. Lyuk a jégén. 18. Lélektelen munka. 21. Fél krózus! 22. Argon. 23. Csónakgerinc. 24. Férfinév. 26. Szamárium. 27. Káposztaféle. 29. Sporteszköz. 31. Torkolatánál van Rosztov. 32. Házikó. 34. A függ. 30. németül. 36. Vietnami holdújév. 37. Tengeri állat. 39. Belső szerv. 40. Északi váltópénz. 41. Névelős málé. 42. Vörös angolul. 43. Európai főváros. 45. Utólap. 46. Keleti gépkocsimárka. 47. Basa egy-neműi. 48. A Baltikum lakói. 51. Névelő. 52. Mozgó. 53. Serleg. 55. Középen szedő! 57. A norvég nemzeti zene legnagyobb alakja. 59. Kevert var! 61. Keverék. 63. Kártyajáték. 65. Az egyházi ellentéte.

FÜGGŐLEGES

1. Filmsorozat a tv-ben. 2. Célba jut. 3. ... Károly (rendező). 4. Fohász. 5. Vegyület. 6. Csont latinul. 7. AAAAA. 8. Ilyen textilja is van. 9. In obligo kezdete! 10. Dara. 11. Az afrikai krokodilus folyója. 15. Folyó Szibériában. 19. Állati lak. 20. Folyó Olaszországban (ford.). 23. Cigarettafajta t-vel a végén. 25. Kávéféleség volt. 27. Laktanyabörtön (ék.hiány-

nyal). 28. Régi ruhafajta. 30. patás állat. 64. Háziallat Zenemű. 31. Öszülő. 32. Ra- (ford.). 33. Rövid férfikabát (két Beküldendő a vízzs. 7. és a szó). 35. Ágy rugózata. 36. Az függ. 36. **idézet második része.** 37. Beküldési hi.: február 10. A 38-cal együtt szülő. 38. Előző rejtvényünk helyes A 37. fele. 44. Hollandia és megfajtése: ... zűg, a hőesés Norvégia gk-jelzése. 46. sűrű, a lámpafény aranylik a A könyv része. 49. ... forr. 50. kalácson. Golyós sport. 52. Behálózza, Könyvtalványt nyertek: uralja az emberi testet. 54. Csire Péter (Dunapataj), Ko-Folyó, szlovák neve Orava váts Ágnes (Budapest), Kreá-(ford.). 56. Megelőzőn vala-csik Antalné (Kerecsend), kit. 58. Lám. 60. A focista igé- Varga Ferenc (Kiskunfélegye. 62. U-val a végén afrikai háza).

Rajt előtt

Családias légkörben — eredményesen

Az évkezdést valamennyi gazdálkodó szervezetnél, intézménynél a mérlegkészítés ideje, és ezzel párhuzamosan a tárgyév terveinek közreadása. Nincs ez másként a sportegyesületeknél sem. Ezért kerestük fel **Bottyán Jánost**, a Postás Sport Egyesület elnökét, hogy az eredményekről, az új esztendő meghatározó elképzeléseiről kérdezzük.

— Az egyesülethez mintegy negyedszázados múlttal kötődő szakember, aki a tagság bizalmából 1985 áprilisától látja el az elnöki teendőket, mely eseményeket tartja említésre méltónak az elmúlt évet áttekintve?

Dupla bejegyzés

— Elsőként mindenképpen a szervezeti életet érintő változásokról szeretnék képet adni. Az 1988-as felügyeleti rendszer megszűnésével egészen 1991. január elsejéig a kerületi testnevelési és sportfelügyelőség látta el a Postás SE törvényeségi felügyeletét. Ettől az időponttól ugyanezt a jogot a Fővárosi Bíróság gyakorolja, mint cégbírószágon bejegyzett társadalmi szervezet felett. Ezzel egy időben jegyeztettük be a Magyar Posta három részre vált utódvállalatai által létrehozott PT Budapesti Sportalapítványt. Ezáltal a Távközlési és a Posta Vállalat 47,5—47,5 százalékos részesedéssel elhelyezett tőkéje erkölcsi és anyagi garanciát nyújt a nagy múltú egyesület talpon maradásához és további kiegyensúlyozott működéséhez. Az alapítvány jelentőségét csak annak a tény-

nek az ismeretében lehet igazán megbecsülni, ha számba vesszük azokat a megszűnt szakosztályokat, „utcára” került sportolók tízezreit, tönk szélén álló egyesületeket, amelyek a gazda kilétének tisztázatlansága következtében sodródtak ideig. Nos, a 30 millió forintos alapítványi támogatásnak, amelyhez további milliókkal járult hozzá a Postabank, a COMEX, a HÍRÉP és a Budapesti Postaigazgatóság, valamint a 3 millió forintos saját bevételnek és a Budapesti Sporthivataltól kapott 2,5 milliónak köszönhetően sikerült megteremteni az anyagi fedezetét a kilenc szakosztály — asztalitenisz, atlétika, kerékpár, kézilabda, sakk, tájfutás, teke, természetbarát, torna — továbbélésének és némi továbbfejlesztésének. A szakosztályi stabilitás 650 sportolót és az ő felkészítésüket irányító harminc edzőt érint.

— Az egyesületi közösség munkáját az 1991. májusi tisztújító küldöttközgyűlésen megválasztott 15 tagú elnökség felügyeli. Az elfogadott éves munka- és ülésterv alapján dolgozó testület két ülése között az elnökségi tagokból választott 5 tagú intézőbizottság dönt az operatív kérdésekben. Az alapítvány döntéshozó és azt képviselő szerve szintén 5 főből áll, amelynek hivatalból magam is tagja vagyok. Talán annak is tulajdonítható az eredményeinket irigylő versenytársak sokasága, hogy nem tudják, egy-egy általam hozott döntést mennyi kollektív vita, mérlegelés előz meg. Ez viszont mind mind a nyugodt munkafeltételek megalkotását szolgálja. A decemberi elnökségi ülésen is számoltam arról, és most is örö-

mel mondom el, hogy döntően teljesítettük a szakmai célokat. Megőriztük, sőt néhány sportágban javítottuk pozíciónkat a hazai sportéletben. Valószínűleg az eredményesség figyelembevételével fogadta el mind az elnökség, mind az alapítványi kuratórium a jövő évi, az inflációs hatásokkal is számoló, tetemesen megemelt összegű (+5 millió Ft) költségvetést.

Favoritok

— Az előbbieken a szervezeti változásokkal összefüggésben a zavartalan működéshez szükséges pénzügyi hátteret is áttekintettük nagy vonásokban. A sportszerető olvasókat azonban még ennél is bizonyára sokkal jobban érdekli, hogy az éleződő versenyben mely sportágak élveznek többlettámogatást, kik az egyesület megkülönböztetett tiszteletét kiérdemlő versenyzők.

— Szerencsére hosszú a lista. A teljesség igényére törekvés nélkül az élre kívánczok a nyolcadik bajnokságot nyelő női tornászcsapat. Közülük is kiemelkedik a tisztes eredményt elérő, világbajnokságon szereplő, válogatottban helykapó tehetséges **Molnár Andreea**. A számos nemzetközi versenyen szereplő tornászlanynak eddigi eredményei feljogosítanak bennünket arra, hogy nyári olimpiai befutásában reménykedjünk. Természetesen továbbra is elvárjuk a tornászoktól az élményben kivírt rang megőrzését és a nemzetközi versenyeken való előbbre lépést.

— Közvetlenül mellettük említeném a bajnokasélyes asztali-

tenisz férfi „A” csapatot, amelytől a nemzetközi ETTU-kupában is jó helyezést várunk. A szakosztályt olyan, a világbajnokságon is szerepelt válogatott versenyzők nevei fémjelzik, mint **Németh Károly**, **Bátorfi Zoltán**, az ifi Eb-n sikerrel szereplő **Varga Zoltán**, továbbá az utánpótlásban játszó **Demeter Lehel**, **Engelmann Zsolt**, **Gerold Gábor**, **Jakab Szabolcs**. Mindkét szakosztálynál közelebbi és távolabbi cél: tervszerű menedzseléssel a nemzetközi szintre zárkóztatás és annak tartós megőrzése.

— Szorosan mögöttük kell gondoskodnunk a kerékpárszakosztályban országúti kategóriában távcsúcsokat felállító **Szuromi Györgyről**, vagy a nagyon látványos, sok év kihagyás után újra megrendezett motorvezetési kategóriában jeleskedő **Filutás Árpádról**.

— Az atlétikai szakosztályban az utánpótlás megújítása mellett a nagy hagyományú gyalogló szakágban versenyző **Andrásfay Endrének** és **Tóth Zoltánnak** kívánjuk megadni a jó eredményekhez szükséges edzésfeltételeket. A többi szakosztálynál a szinten tartás feladatát vállalhatjuk, azzal, hogy a differenciált elbírálás szabályainak megfelelően az előrelépés, a jó egyéni és csapateredmények elérése minden sportolónk előtt megcsillantja a megkülönböztetett támogatás lehetőségét.

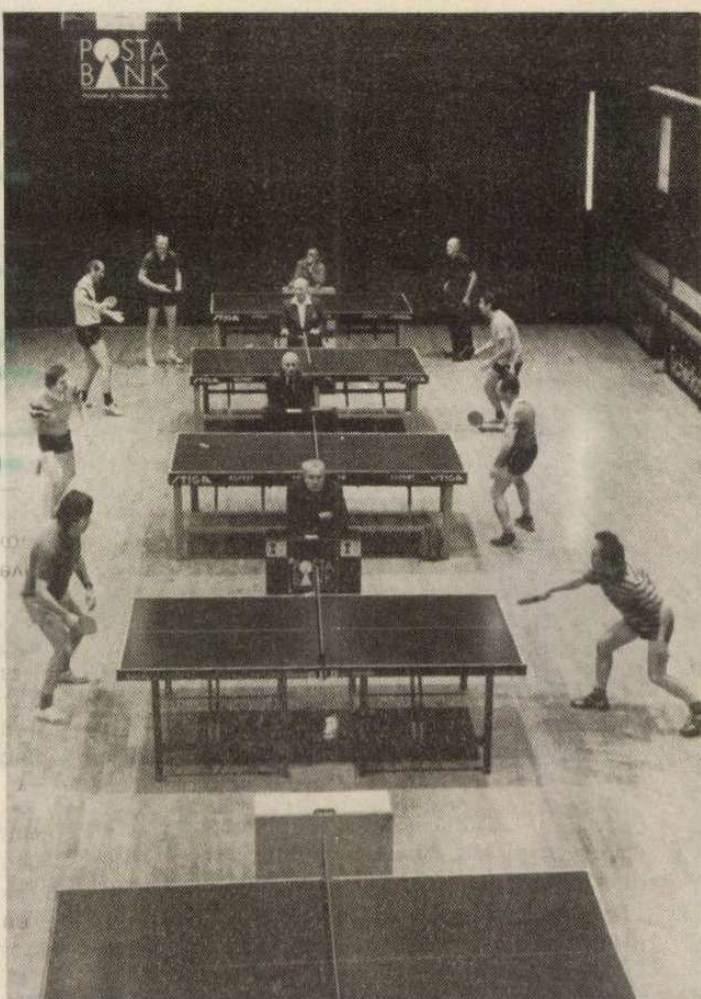
— Milyen a hangulat az egyesületnél?

— Hisszük, hogy a szinte csak egyesületünkönél tapasztalható családias légkör megőrzése elegendő vonzerővel bír a versenysportban nélkülözhetetlen utánpótlás felnevelésére és tehetségek kibontakoztatására. Egyelőre a három bázisiskolából érkező tanulók felének egyesületünkhöz kötésével nincsenek igazi utánpótlásgondjaink. S bízunk abban, hogy értékesített világunkban a testnevelés és sport kérdésének kormányzati szintű helyreállításával a sport vonzereje ismét a régi lesz. Mi a magunk módján a nagyon visszafogott létesítménygazdálkodás ellenére is a komplexum lépésenkénti korszerűsítésével kívánunk hozzájárulni az ösztársadalmi célok eléréséhez. Örülünk, hogy elkészültek a tenispályák, korszerű berendezéssel újjáépült a tekecsarnok, a főépületben elkészült az érkezők tartására, fogadásokra alkalmas kultúrterem. Szállás céljára is átalakítható komfortos öltözőket alakítottak ki, és nem utolsósorban megnyílt a felfrissülést szolgáló, hangulatos büfé.

— Nem árulok el azzal sem titkot, ha elmondom: évek óta készek a felépítendő tornacsarnokok és fedett uszoda kivitelezési tervei. Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy a két létesítményre addig várunk, amíg a bázisvállalatok gazdaságilag megerősödnek.

Hagyományápolás

— Engedje meg, hogy a minőségi sport „ízre szedése” után hadd idézzek egy passzust a PT Sportalapítvány alapító okiratából, amely szerint „a megfogalmazott célokkal összhangban legfontosabb feladatának a postai és hírközlési dolgozóknak és családtagjainak egészséges életmódját elősegítő szolgáltatást és a tömegsportolás feltételeinek biztosítását

tartja.” Tehát hogyan jellemezné — a divatos kifejezéssel élve — a szabad időnek és rekreációs sporttevékenységnek az egyesületen belüli helyzetét?

— Sajnos a munkahelyek átszervezésével, megszűnésével, a szakszervezeti mozgalom átalakulásával a hazánkban évtizedekig népszerűségnek örvendő, jól szervezett tömegsport fokozatosan leépül. Az emberek sem energiájuk, sem kedvük nem marad holmi szórakoztató testmozgásra. Nem így a Postás Sportegyesületnél. Mára talán egyedül vagyunk, akiknél nyolc sportágban egész éven át bajnoki rendszerben zajló, szervezett üzemi versenyeket hirdettünk. Az elvi irányítást a budapesti sportegyesület látja el egy korábban aktív sportoló főfoglalkozású szervezők közreműködésével. A gyakorlati mozgósítás viszont a helyi tömegsportbizottságokban tevékenykedők ügyszeretén, erőfeszítésén múlik. S hogy nem eredménytelenül dolgozzanak, azt leginkább bizonyítja a megmozdulásokban részt vevők ismét emelkedő száma.

— A szűkített programmal megrendezett budapesti sportnap fogadtatása is mutatja: a megújulást célzó sport életünk szerves része. Ennek jegyében tervezzük az 1957-től hagyományos — de három éve szüneteltetett — országos sportnap ez évi újbóli megrendezését. Izeltől talán ennyi elegendő.

— Arra gondoltam, hogy ha vendégül láthatjuk a február 7-én rendezendő évzáró tömegsport-összejövetelünkön, akkor személyesen is meggyőződhet arról, hogy nálunk a statisztikai kimutatások valós hűsítője, a sport örömeért küzdeni tudó és a sikereket együtt ünneplő emberek sokaságát találjuk. Erre pedig igen büszke vagyok.

— Köszönöm a meghívást. Ha tehetem, élek az alkalommal. Addig is kérem, búcsúzóul ajándékozzon meg valami egyesületi érdekességgel.

— A tornászoknál remek koreográfust foglalkoztatunk **Gesler György** személyében. Az ő asszisztálásával évek óta kísérletezünk egy nyugaton is bemutatható, színvonalas show-program összeállításával. Talán most Jézus keresztje feszítésének decemberi előadásával megtaláltuk az exportálható témát. Az új esztendő első hónapjaiban sokat kell azért tárgyalnom, hogy ez a látványos program a februári farsangi bemutatóval ne kerüljön „tornaszertárba”, hanem elröpítse a Postás Sportegyesületben folyó jókedvű munka hírét Ausztria, Németország földjén keresztül széles e világra.

— A tájékoztatást megköszönve eredményes új évet kívánok.

Hunyor Ágnes

